სახალხო გაზეთი

№ 968 ოთხშაბათი, 14 აგვისტო 1913 წ. № 968

განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე პეტიტით ღირს 15 კ., უკანასკნელზე 10 კ. სხვა ადგილებიდან კავკასიის გარეშე მიღებულ განცხადებათა ფასი: სტრიქონი პეტიტი ტექსტის წინ 20 კ., უკან 10 კ. სამგლოვიარო განცხადების დანეტდვა პირველ გვერდზე თითო-ჯერ სადამოს 4 საათამდე ღირს 3 მ. 4 საათის შემდეგ მიიღება მხოლოდ თვით სტამბა ,,შრომა''-ში, მუხრანის ქუჩა, და ეღირება 4 მანეთი.

განცხადებანი იმ პირთა, ფირმათა და დაწესებულებათაგან, რომელნიც კავკასიის გარეშე არიან, ან მთავარი კანტორები და განყოფილებანი აქვთ, მიიღება მხოლოდ სავაჭრო სახლის ლ. და მ. მეტცლ და ამხ.-ბის განცხადებათა ცენტრალურ კანტორაში მოსკოვში, მიასნიცკის ქ., ს. სიტოვისი და მის განყოფილებებში: პეტერბურგში—მორსკაია 11, ვარშავაში—მარშალკოვსკის ქ. 130, პარიზში—ბირჟის მოედანი.

წერილის მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებები მიიღება ,,სახალხო გაზეთი''-ს რედაქციაში და კანტორაში ყოველ-დღე კვირა-უქმეების გარდა, დილის 9 საათიდან 3-მდე. საღამოთი 5-დან 7-მდე.

წელ-მოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება; დაუბეჭდავი მცირე წერილები და კორესპონდენციები სულ არ ინახება; ინახება ერთის თვით მხოლოდ დიდი წერილები და მოთხრობები. პირადად მოლაპარაკება შეიძლება ყოველ-დღე, კვირა-უქმეების გარდა, დილის 10 საათიდან ნაშუადღევის 3 საათამდე. ადრესის გამოცვლა 40 კაპ.

რედაქცია და კანტორა იმყოფება: ტფილისში, სასახლის ქ., სარაჯიშვილის სახ. № 6. ფოსტის ადრესი წერილებისა და ფულისთვის: ტფილისი, ,,ქართული ,,სახალხო გაზეთი'' 190.

ტელეფონი № 12-29

გაზეთის ფასი წელიწადში 8 მ. 50 კ., თვეში—75 კაპ. ცალკე № ყველგან 5 კ., დამატებიანი—7 კ.

ყოველ-დღიური საპოლიტიკო და საალიტერატურო გამოცემა

სახალხო გაზეთი

ყოველკვირეული სურათებიანი დამატებით

პირველი აგვისტოდან წლის დამლევამდე, როგორც ქალაქში ისე ქალაქ გარედ ღირს 3 მ. 75 კ.

თვეში ღირს 75 კაპ.

არ მიიღება ხელის მოწერა ცალკე უდამატებოდ და არც სურათებიანი დამატება იყიდება ცალკე.

მისამართი: Тифлисъ, „Сахалхо газети" Почт. ящ. 190.

ახალი კლუბი

(საზაფხულო სადგომი)

ხუთშაბათს, 15 აგვისტოს 1913 წელს.

საოჯახო საღამო

ქართულ არტისტთა ამხანაგობის მიერ წარმოდგენილი იქნება:

იჯვიანი | **უგედური დღე**

ვოდ. 1 მოქ. ერისთავისა. | ვოდ. 1 მოქ. ბალანჩივაძისა.

წარმოდგენის შემდეგ: **ცეკვა.** სტუმრები იხდიან კლუბში შესასვლელს: მამაკაცნი 1 მან.; მანდილოსნები: 50 კაპ.; სტუდენტები 25 კაპ. წარმოდგენაზე დასწრება უფასოა. დასაწყისი საღამოს 9 საათზე. 1431

ძმ. ზუბალაშვილების სახალხო სახლში

კვირას, 18 აგვისტოს, დილის 10 ს, მთავრობის ნებართვით, შესდგება

ტფ. სტამბის მეამქუშავეთა, ლიტოგრაფიისა და წიგნის მკაზმავთა საზოგადო კრება.

კრება შეიმუშავებს **ახალ წესდებას** და ამოირჩევს დამფუძნებელ კომისიას აღმავლობა საქმის **პროფესიონალური კავშირის** დასაარსებლად. ამხანაგები მოუწოდებენ სამივე დარგის მომუშავეებს დაუყოვნებლივ დაესწრნენ კრებას.

ახალი წიგნის მაღაზია

კ. ი. ოცხელისა

ქუთაისში, ალექსანდრეს ქუჩაზე, ბ. კოკოჩაშვილის სახლში გაიხსნა

უდიდესი წიგნის მაღაზია

კოსტანტინე ივანეს ძის ოცხელისა.

ახალ მაღაზიის შეძენილი აქვს მეტად მრავალი სახელმძღვანელო და საკითხავი წიგნი.

ახალ მაღაზიას სურს შუამავლობა გაუწიოს პროვინციის წიგნის მაღაზიებს, სასწავლებლებს და წიგნასაცავებს, რომელთაც დაეთმობათ წიგნები, რაც შეიძლება, ფას-დაკლებით, ამას ყველა დარწმუნდება მაღაზიის პირდაპირი გაცნობით.

ახალი მაღაზია გახსნილია იქ, სადაც აქამდე მთავრობილის ოფიცი ამხანაგობის წიგნის მაღაზია არსებობდა; მის გვერდით გამართულია დ. ი. ოცხელის სპეციალური საკანცელარიო მაღაზია, სადაც მოიპოვება ყოველნაირი სასწავლო ნივთი ძლიერ იაფად. 1419

გამოვიდა და იყიდება წერა-კითხვის საზოგადოების მაღაზიაში ახალი სალიტერატურო—სამეცნიერო—კრებული

გვირგვინი

ფასი ერთი მანეთი

1. შოთა რუსთაველი, გრ. რობაქისა.
2. სუმერული ენა ქართული, მ. წერეთლისა.
3. ოჰიდიპოს მეფე, თარგმ. ბერძნულით პ. ქავთარაძისა.
4. მეფე-მგოსანი, სანდრო შანშიაშვილისა.
5. ღამე, ს. ფირცხალავასი.
6. გლოვის ზარი, მისივე. 1371

ტფილისის კერძო სამკურნალო

ქსენიევის ქუჩა, საკუთ. სახლი, № 7, ბიხეილის პროსპექტისა და ვეტცელის სასტუმროს ახლოს.

ტელეფონი № 590.

სტაციონალური განყოფილება მოწყობილია 50 საწოლით, ცალკე ნომრებით და საერთო ოთახები განსაკუთრებითი სამშობიარო განყოფილება.

მწოლიარე ავადმყოფთა მიღება შეიძლება ყოველ წამს, გარეშე მოსიარულე ავადმყოფს მიიღებენ შემდეგი **ექიმები-სპეციალისტები:**

შინაგანი სნეულებანი.	**მანსვეტაშვილი ვ. მ.** ორშაბ., ოთხშ. და პარასკ. 2—3 ს. **მაღალაშვილი გ. გ.** სამშაბ. და შაბათობით 10—12. **მიქელაძე შ. ა.** ყოველ დღე 12½—1. ს. **ფედოროვი ე. გ.** ყოველ დღე, გარდა ოთხშ. და კვირისა 12—1. **ექ.-ქალ. ენგელ-ბელიძ-შახნაზაროვისა ე. ა.** ყოველ-დღე გარდა კვირისა 12—1 ს.
ქირურგ. სნეულებანი.	**მარკევიჩი ვ. ლ.** კონსულტაცი ყოველ დღე 11½—12½. **მელიქიშვილი ნ. ა.** ყოველ დღე 10—1. **ფირადოვი რ. ბ.** ყოველ დღე 12—1.
ქალთა და სამშობ. სნეულებანი.	ექიმი-ქალი **ვერბიცკი-ფირადოვისა ლ.** ყოველ დღე 11—12. **თიკანაძე ი. ე.** ყოველ დღე 1—2. **მელიქიშვილი ნ. მ.** ყოველ დღე 10—1.
ბავშვთა სნეულბ.	**ექ.-ქალ. ბაძრაკაძე-დედაბრიშვილისა** ყ.-დღე, გარდა ოთხშ. 1—1½ **მიქელაძე შ. ა.** ყოველ დღე 12½—1. **ფედოროვი გ. ს.** ყოველ დღე გარდა ოთხშაბ. და კვირისა 12—1.
ენერვიულ. სნეულებ. და ელექ.	**ჯავახიშვილი ნ. ნ.** საშაბ., ხუთშაბ. და შაბათ. 12—1 **ფოლდოევი ბ. ს.** ყოველ დღე 1—2.
ყელ. ყურის და ცხვირ.	**ათანასიანცი ნ. ა.** ყოველ დღე 12½—1½. **ორემბოვსკი ნ. ს.** ყოველ დღე 1½—2.
თვალის სნეულ.	**მუსხელიშვილი ვ. ს.** ორშაბათ., ოთხშ. და პარასკ. 2—2½.
კან. და ვენერ. ავ.	**დიასამიძე ა. ნ.** ყოველ დღე 11½—12½.

სამკურნალოს აქვს მოწყობილი საკუთარი სამეკოლქიმია და საბაქტეოიოლოგიო ლაბორატორია. სისხლის გასინჯვა, ათაშანგ. **Wasserman.** რჩევისათვის 50 კ. საწოლები 2 მ. დაწყებული. ცალკე ოთახი 5 მ.-დან. მშობიარობა 10 დღე წოლით ღირს 40 მ. დაწყებული ,ოპერაციები, კონსულიუმი, შარდის ბუშტისა და მილების კატეტერიზაცია, ,,606'' და ,,914'' **წამლის შეშხაპუნება,** ელექტრონით წამლ., მასსაჟი, ყვავილის აცრა, ძი-ძათა შემოწმება და სხვა. შედავათიანი საფასურით. წ. 1035

ძ. შ. წ.-კ. გამამრცელებელ საზოგადოების სკოლაში

სოფელ დიდ გომარეთში (ბორჩალოს მაზრა),

საჭიროა მასწავლებელი

ჯამაგირი 360 მან. წელიწადში, ბინა, შეშა და მსახური; სამი წლის სამსახურის შემდეგ მიეცემა 60 მანეთი წელიწადში. სასურველია სიმღერა-გალობის მცოდნე. მსურველმა თხოვნა საბუთებით უნდა წარმოადგინოს **ტფილისში** წ.-კ. საზოგადოების კანცელარიაში 25 მარიამობისთვემდე. 1428

ქ. შ. წ.-კ. გამამრ. საზ. წიგნის მაღაზიაში იყიდება

შემდეგი წიგნები:

თხზულ. აკაკისა	ტ. 1,	1 მ.
,, ,,	ტ. 2-ე,	1 მ.
,, ალ. ყაზბეგისა		3 მ. 50 კ
,, რ. ერისთავისა	ტ 1,	1 მ.
,, ,,	ტ. 2-ე,	40 კ.
,, შ. არაგვისპირელისა	წ. 1,	50 ,,
,, ,,	წ. 2-ე,	40 ,,
,, ,,	წ. 3-ე,	40 ,,
,, ,,	წ. 4-ე,	50 ,,
,, ,,	შიო თავადი,	60 ,,
,, დ. კლდიაშვილისა	ტ. 1,	75 ,,
,, ,,	ტ. 2-ე,	75 ,,
,, გ. წერეთლისა	ტ. 1,	60 ,,
,, ,,	ტ 2-ე,	60 ,,
,, ეკ. გაბაშვილისა	ტ. 1,	1—20 ,,
,, დ. მეგრელისა	ტ. 1,	70 ,,
,, ,,	ტ. 2-ე,	70 ,,

ახლად მიღებული წიგნები:

როგორ უნდა დაარსდეს და სწარმოებდეს წვრილი კრედ. დაწესებულება, ა. მ. კაზელაძისა	10 ,,
ვეფხის-ტყაოსნის შედგენილობა, დ. კარიბაშვილისა,	5 ,,
ძველი საქართველო	4 მ.— ,,
Изъ лингвист. поѣздки въ Абхазію, Марра,	50 ,,
Очерки по этологіи Кавказа, Чурсина	60 ,,

სარგის კაკაბაძე.

ბაგრატ მეფე, მე-15 ს. რაჭა-არაგვეთის მფლობელი,	10 ,,
ბაგრატ უცნობი მე-14 საუკ. რაჭა-არაგვეთის მფლობელი	10 ,,
სიგელი ქართლის მეფე კონსტანტინესი, 1488 წ.	10 ,,
ვინ იყო და როდის ცხოვრობდა სარგის თმოგველი?	20 ,,
მე-13 საუკ. პირვ.-ნახევრის საქართველოს კათალიკოზები	10 ,,
თმოგველთა ენარის ისტორიისათვის	15 ,,
დავით აღმაშენ, მემატიანის ვინაობა	10 ,,
სამართ. კათალიკოზისა და მისი შედგენის დროა	10 ,,
ძეგლის დადება გიორგ. ბრწყ. მიერ	20 ,,
თავგადასავალი იესე ოსეს შვილისა	1—20 ,,

ადრესი: Тифлисъ. Книжный магазинъ О-ва распр. грам. ср. груз. нас. 121.

მაუდის საღებავი

„ს. მ. კირაკოზოვის და გ. გ. ოგანოვის" ამხ.

სომხების ბაზარი, მანთაშევის ქარვასლიდან **გადატანილია** იქვე გვერდით, იმავე შენობაში. 747

ქუთაისის ქართული გიმნაზია

აცხადებს, რომ მდგომარე წლის სექტემბრისათვის

თავისუფალი ვაკანსია მოიპოვება

მხოლოდ მოსამზადებელი კლასის 1-ლსა და 2-ე განყოფილებაში.

თხოვნა და საჭირო დოკუმენტები (მეტრიკული, წოდებისა და ყვავილის აცრის მოწმობები) უნდა წარმოადგინონ 20 აგვისტომდე. მისაღებ მოსწავლეთა გამოცდა დანიშნულია 28 აგვისტოსათვის.

ხელახალი გამოცდა დაიწყება 26 აგვისტოდან.

გიმნაზიის გამგის მაგიერ ს. ხუნდაძე.

საქმის მწარმოებლის მაგიერ ლ. ჯაფარიძე.

1421

ხაშურის | მიხაილოვო |

6-კლასიანი სავაჭრო პროგიმნაზია

უფლებიანი მოსწავლეთათვის, აცხადებს, რომ

შეგირდების გამოცდა და მიღება პროგიმნაზის ყველა კლასებში **დანიშნულია 20 აგვისტოდან 1 სექტემბრამდე.** 1426

საბურთალოზე

მშვენიერ ალაგას

ახლად აშენებულ ეკლესიისა და დიდუბის მომავალ ხიდის მახლობლად დაიჭრა 20 დესეტინა მამული და იყიდება წვრილ ნაჭრებად ხელმისაწვდენელ ფასებში.

მსურველთ შეუძლიანთ მიჰმართონ ოლღას ქუჩაზე, სახლი № 6, სოლომონ ივანეს ძე **თაქთაქიშვილს,** დილის 8 საათიდან ნაშუადღევის 3 საათამდე. საღამოს 5 საათიდან 8 საათამდე. უმორჩილესად ვთხოვთ მიწის მყიდველებს, რომ **თავის დროზე შემოტანონ დარჩენილი ვალი,** თანახმად ჩვენგან მიცემულ კვიტანციისა. წ. 1220

ვაგზლის პერძო სამკურნალო

გარედან ყოველ დღე მოსიარულე ავადმყოფთათვის.

ვაგზლის ქუჩა. № 8. ტელეფონი № 695.

ე. ს. ვაშაკიძე. ყოველ დღე, შინაგან-ავადმყ. 9½ ს. 10 ს.

ა. ნ. დიასამიძე. ყოვ. დღე, კვირ. გარდა. სიფილ., კანისა და ვენერ. 11—11½ ს.

ბ. ა. ბოპოვი. ყოვ. დღე, კვირის გარდა. ყელ. ყურ. და ცხვ. სნეულ. 11—11½ ს.

ექ. ქალი იოსელიანისა—იღებს ქალთა ავადმყოფებს. სამშაბათობით, ხუთშაბათობით და კვირაობით 11—11½ ს.

ნ. მ. მელიქიშვილი. ქირურგიული და ქალთა ავადმყ. 1—2 ს.

ვ. ვ. კლდიაშვილი. ყ.-დღ. შინაგ. ავადმყოფ. 1—2 ს.

მიკროსკოპიული, ბაქტეოროლოგიური, ქიმიური გამოკვლევანი აგრედვე ყვავილის აცრა და ძიძების გასინჯვა ფასი რჩევისათვის 50 კ.

ოპერაციები და კონსილიუმი მორიგებით.

წამლება „606"-ით 1035

ელექტრონის და რენტგენის სამკურნალო

მიხ. გედევანიშვილისა

ავადმყოფებს იღებს ყოველ-დღე დილ. 12—1 ს., საღამოს 6—7 ს., გაშინჯვა და გაკეთება რენტგენი სხივებით. ვერა, ყორდანოვის ქ. № 20. წ. 1023

ექიმი ვ. მუსხელიშვილი 1 მარიამობისთვიდან მიიღებს ავადმყოფებს დილის 9—11½ საათამდე. დიდი მთავრის ქუჩა № 67.

ექიმი ი. ი. ბერიშვილი სწამლობს **საშარდე** ორგანოთა, **ათაშანგისა** **ტ კანის** ავადმყ.; **ვასსერმანის** რეაქციით იკვლ. ათაშანგ. მოწამლ. სისხლს. მიღება ნაშუადღ. 3 — 5½ ს. ედისაბეიდის ქ., № 94, კიროჩნი ქუჩის ახლო, საფოსტო განყოფ. პირდაპირ. 102

კბილის

ექიმი ა. ბ. სოლოდოვნიკოვი იღებს ავადმყოფებს **აბასთუმანში.**

ექიმი ნ. ნ. ჯავახიშვილი

ორდინატორად ნამყოფი კეივის ნერვების კლინიკაში. იღებს ნერვიანებს ავადმყოფებს საღ. 6—7 ს.-მდე. ბერეზინის ქუჩა, № 12. **იქვე გამართულია ელექტრონის სამკურნალო კაბინეტი.** 546

ახალი ამბავი

ტფილისი

წმ. თამარ მეფის ტაძარი. თანახმად ყოველად სამღვდელო ანტონის გორის ეპისკოპოსის მიერ გამოთქმულ სურვილისა, ქართველ ინტელიგენტთა ერთმა ჯგუფმა შეადგინა ეპისკოპოს ანტონის სახელზე თხოვნა წმ. თამარ მეფის ტაძრის აგების საქიროების თაობაზე. თხოვნას ხელს ძოაწერენ ქართულ დაწესებულებათა და საზოგადოებათა წარმომადგენელნი. თხოულობენ, ეპისკოპოსმა ანტონმ იკისროს შუამდგომლობის აღძრა, რათა ნება დართონ ტაძრის ასაგებად ფულის შეგროვებისა, შეადგინოს თვისის თავმჯდომარეობით ტაძრის ამგები კომიტეტი და საერთოდ იკისროს მთელის ამ საქმის მეთაურობა. ტაძრის აგება გახზრახულია ტფილისში. გეგმა, როგორც აცნობეს, იქნება გელათის ტაძრისა, სადაც ხალხის თქმულებით წმ. თამარ მეფე ასვენია.

ქალაქის სამხედრო საკრებულომ გუშინ შეამოწმა ის ახალხაზდანი, რომელნიც მარშან სამხედრო ბეგარის მოსახდელად იყვნენ გაწვეულნი და მხოლოდ ახლა გამოცხადდნენ. შემოწმების შემდეგ საკრებულომ ერთი ახალგაზრდა ჩარიცხა სამხედრო სამსახურში.

სიონობა. ხვალ, 15 აგვისტოს, სიონის საკათედრო ტაძარი თვის დღესასწაულს უქმობს. ამ დღეს, წირვის შემდეგ, ძემოსილი სამღვდელობა საქართველოს საეგზარხოსოს დროებით მმართველის ეპისკოპოს პიმენის მეთაურობით ტაძარს გარს შემოუვლის.

ავლაბრის ხიდი. ქალაქის გამგეობაში აღიძრა საკითხი: გაფართოვებულ იქმნას ავლაბრის ხიდი, რომელსაც სიგრძე 14 საჟენი, ხოლო სიგანე ხოლოდ ოთხი საჟენი აქვს. თუ მიიღებთ ხედველობაში რომ, ხიდზე ტრამვაიც დადის, მაშინ ხიდის გაფართოვების საქიროება ცხადი ხდება. აზრად აქვთ, ხიდს რვა არშინი სიგანე მისცენ.

ლიტანია. მამკოდის ღედათა მონასტერში ლიტანია, დეკ. მ. ძახათაძის ძეთაურობით, შაბათს 17 აგვისტოს ძიეგზავრება.

მასწავლებელთა ზიარება. საქართველოს საეპარქიო სამოსწავლო საბჭომ ოფიციალური მიწერილობა დაუგზავნა საბჭოს სამაზრო განყოფილებებსა და მეთვალყურეთ, რომ სამრევლო სკოლის მასწავლებელთ უსათუოდ ევალებათ წელიწადში ერთხელ ზიარება, თანახმად საქართველოს ეკლესიის განკარგულებისა.

ღარიბ ეკლესიების სასარგებლოდ. ამ დღეებში მოსკოვს მიემგზავრება მისიონერნი ა. ი. პლატონოვი, იმ მიზნით, რომ საქართველოს საეკლესიოს ღარიბ ეკლესიებისთვის ნივთეულობა შემოაწირვინოს მოსკოველ ქველ-მოქმედთ.

ფუნიკულერის ქვედა სადგურამდე მიმავალი გზა ამ ერთ კვირაში მთლად მოწესრიგებული იქნება. პოტოჩნი ქუჩა, რომელიც სადგურს პეტრე დიდის ქუჩასთან აერთებს, გაფართოვდეს და მის მოკირწყლასაც შეუდგნენ.

მტკვრის მარცხენა მხარეს ჩამონგრეულ კედლის ამოშენებას ქალაქის გამგეობა უკვე შეუდგა. მიწაში ჩაფლული სატელეფონო მავთულები, რომელიც იქ მუშაობას სახიფათოდ ჰხდიდა, როგორც იყო ამოიღეს. კედლის ამოყვანა ერთს კვირაზე დასრულდება.

მილანის ედიქტის გამო. საქართველოს ეგზარხოსის ინოკენტის განკარგულების თანახმად საქართველოს საეკლესიო საეპარქიო საბჭომ წინადადება მისცა თავის განყოფილებებსა და სკოლის მეთვალყურეებს, 14 სექტემბერს მილანის ედიქტის დღესასწაული იუქმონ.

ქალაქის გამგეობას აზრად აქვს, 14 სექტემბერს საქალაქო სკოლებში დიდის ამბით იდღესასწაულოს მილანის ედიქტის დღესასწაული. ქალაქის საბჭოს სასკოლო კომისიის თავმჯდომარის ი. ს. ალიხანოვის დაბრუნებისათანავე ხსენებული კომისია პირველსავე კრებაზე შეიმუშავებს დღესასწაულის პროგრამას.

შეშის ძებნა. ქალაქის თვითმმართველობას თავის დაწესებულებათა გასათბობად მომავალ ზამთრისთვის დიდ-ძალი შეშა სჭირდება—რადგანაც შეშის ნაწილ-ნაწილად ყიდვა ძნელია და ამასთანავე საზარალოც, ამიტომ გამგეობამ დაადგინა, შარშანდელსავით იჯარით გასცეს ეს საქმე რომელიმე კერძო მოიჯარადრეზე. საჯარო ვაჭრობა ორჯელ დანიშნა კიდეც, მაგრამ არც ერთხელ მოიჯარადნენი ქალაქის პირობებს ან დასთანხმდნენ. ამის უმთავრესი მიზეზი ის არის, რომ საჯარო ვაჭრობაში მონაწილეობას იღებენ ძველი მოიჯარადრენი, რომელთაც იმედი აქვთ, გადაჰხარონ თავიანთ პირობებისკენ გამგეობა და ახალმა პირებმა კი არა იციან-რა ამ ვაჭრობის შესახებ. გამგეობას ახლა აზრად აქვს, საჯარო ვაჭრობის ახალი დღე საგანგებო ბარათებით აცნობოს კავკასიის ხე-ტყის ცნობილ მრეწველთ.

ანჩისხატობა. პარასკევს, 16 აგვისტოს, ანჩისხატის საკრებულო ტაძრის დღეობაა. მწირველია გორის ეპისკოპოზი ანტონი, ხოლო წინა დღით 15 აგვისტოს მლოცველია არქიმანდრიტი პიროსი. როგორც ლოცვაზე, ისე წირვაზე იგალობებს მ. კავსაძის გუნდი.

საბირჟო ცნობები. 13 აგვისტოს ტფილისში შეთანხმება არ მომხდარა. პროცენტიან ქაღალდების ფასი შემდეგი იყო: ტფ. ქალაქის საკრედიტო საზოგადოების 5% ობლიგაციებისა: აფასებდნენ—85 მან., აძლევდნენ—84 მან. 45 კ., ტფ. საათავად-აზნაურო საადგილ-მამულო ბანკის 5% გირავნობის ფურცლებისა: აფასებდნენ—83 მან. აძლევდნენ—82 მან. 50 კ. და ქუთაისის საათავად-აზნაურო საადგილ-მამულო ბანკის 5% გირავნობის ფურცლებისა: აფასებდნენ—79 მან. 75 კ., აძლევდნენ—78 მან. 25 კაპ. სახელმწიფო ქომგებიან ბილეთების საკურსო ნორმა შემდეგი იყო: პირველ სესხის ბილეთებისა—485 მ., მეორისა—356 მან., და მესამისა—314 მან.

სავალდებულო დადგენილებანი ტფილისში არსებობს, მაგრამ მისი ამსრულებელი ძალიან ცოტაა. მარტო წარსულ ივლისის განმავლობაში ტფ. პოლიციას ამ დადგენილებათა დარღვევისათვის 1,662 ოქმი შეუდგენია და 2,024 კაცი მიუცია სამართალში. ამათში 501 ოქმი შედგენილია ეზოებში სისუფთავის დაუცველობისთვის. ამას რომ დაუმატოთ ის ურიცხვი ოქმი, რომელსაც ყოველ-დღე ქალაქის სავაჭრო-სამეურნეო პოლიცია ადგენს, მაშინ ადვილი წარმოსადგენია, რამდენად ემორჩილებიან მცხოვრებნი სავალდებულო დადგენილებას.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მინდვრის თაგვისა და მავნე მწერების გამოსაკვლევად მიწათ-მოქმედებისა და მიწათ-მოწყობის მთავარ სამმართველოს განკარგულებით ამ დღეებში ტფილისის გუბერნიაში ჩამოვა მიწათ-მოქმედების დეპარტამენტის მოხელე ბ-ნი მამონტოვი.

ქალაქის საქიმიო ლაბორატორიამ „გემო“-ს ფირმის კვასის ნიმუშები შეამოწმა და კვასი კარგის ღირსებისა აღმოჩნდა.

ქალაქი სახელოსნო სასწავლებლის დირექტორი ი. ა. აკუნოვი, რომელიც საზღვარ-გარეთ იყო წასული დასასვენებლად, გუშინ ტფილისს დაბრუნდა.

საზოგადოებანი და კრებები

ახალი საზოგადოება. ტფილისში არსდება ახალი საზოგადოება, რომელსაც სახელად ერქმევა „ბეჭდვითი საქმის საპროფესიო საზოგადოება“. საზოგადოების წევრებად იქნებიან სტამბების, ლიტოგრაფიებისა და წიგნების ამკინძავ და საკაზმავ სახელოსნოების მოსამსახურენი. საზოგადოების წევრთა დამფუძნებელი კრება დანიშნულია სახალხო სახლში 18 აგვისტოს, დილის 10 საათზე.

სასწავლებლებში

ამაღლების პირველ-დაწყებით საქალაქო სკოლისთვის ქალაქის გამგეობამ გუდოვიჩის ქუჩაზე ასტაფიევიდან მიწა იყიდა, რომელზედაც სკოლის შენობა უკვე ააგო. 1 სექტემბრიდან სკოლა ამ შენობაში გადავა.

სტამბათა ცხოვრება

მწერალი ა. აგარონიანი, რომელიც სამართალში იყო მიცემული „დაშნაქცუთუნ“-ის საქმის გამო და რომელიც 10,000 მან. თავდებით გამოშვების შემდეგ საზღვარ-გარედ გაიქცა, ამ ჟამად სტამბოლში მიუწვევიათ სომეხთა ცენტრალურ სასწავლებლის დირექტორად.

კომპოზიტორმა არქიმანდრიტმა გომიტასმა მოიარა ეჩმიაძინი, შეაგროვა სომხური სახალხო სიმღერები და ამ დღეებში ტფილისით სტამბოლს გაემგზავრა.

ძუთაისი

ქუთაისის ქალაქის საბჭომ ამას წინად დაადგინა განსვენებულ **არჩილ ჯორჯაძის ძეგლისათვის** გადაედო 100 მანეთი. ეს დადგენილება არ დაუმტკიცებია ქუთაისის გუბერნიის საქალაქო საქმეთა საკრებულოს.

ჭიათურის საქალაქო სასწავლებლის ინსპექტორად შავი-ქვის მრეწველთა საბჭომ მოიწვია გიორგი ხოშტარია, რომელიც ამ ხანად მსახურობს თერგის ოლქში არხონის საქალაქო სასწავლებლის ზედამხედველად.

შავი-ქვის მრეწველთა საბჭომ სამთო სკოლის ინსპექტორ-ხელოსნად მოიწვია დროებით მომავალ სამოსწავლო წლის დამლევამდე იაკიმე პეტრიაშვილი.

„შავი-ქვის მრეწველთა საბჭო სექტემბრის პირველიდან ხსნის ჭიათურაში ქალთა უმაღლეს პირველ-დაწყებით სასწავლებელს, რომლის გამგეთაც იწვევს თამარ ბურჯანაძისას, და დაბალ პირველ-დაწყებითი სასწავლებელს, პირველ სასწავლებლისათვის მიწვეულია მასწავლებლად ვერა ხალვაშის ქალი, ხოლო მეორე სასწავლებლისათვის ვერა აბდუშელიშვილისა, მართა ვოლსკისა და რებეკა ვაშაძის ქალი.

ჭიათურის უმაღლეს პირველ-დაწყებითი სასწავლებლისათვის მიწვეულია საღვთო სჯულის მასწავლებლად მღ. გერ. ბარათაშვილი. ქართული ენის მასწავლებლად ივ. გომელაური, ხატვა-ხაზვის-პუშკინიანცევლევი, გალობისა – ალ. კავსაძე და ხელსაქმისა—ნატ. კაკაბაძისა.

ქუთაისის პოლიკლინიკა-ლაბორატორიამ მოსთხოვა ქალაქის თვითმართველობას სახელი, მამის სახელი და გვარი იმ სასანიტარო მზრუნველებისა, რომელთაც დავალებული აქვთ სავაჭრო და სამრეწველო დაწესებულებებში ნორმალური დასვენების წესების ასრულების თვალ-ყურის დევნება.

2 აგვისტოს სოფ. ძათხოჯში თავი მოიწამლა 60 წლის მოხუცმა ქალმა გ. მელაძის ქვრივმა, იგი უკვე გარდაიცვალა.

ფოთი

ფოთის ვაჭთა გიმნაზიის დირექტორი ბ. იაგულოვი, მისი სურვილის წინააღმდეგ გადაყვანილ იქმნა ქ. ბათუმს ამავე თანამდებობაზე.

სოფლად.

საქსოვ-სართავი სახელოსნო. 1 სექტემბრიდან ს. ქარელში (გორის მაზრა) კნეინა ბარბარე დავითის ასულ ბაგრატიონ - დავითიშვილის თაოსნობით საქსოვ-სართავი სახელოსნო არსდება.

მეტეხი (გორის მაზრა). 15 აგვისტოს ქ. შ. წ.-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების ადგილობრივ ბიბლიოთეკა-სამკითხველოს ნივთიერ ღონის-ძიებათა გასაძლიერებლად წარმოდგენა გაიმართება.

შეცდომის გასწორება. გუშინდელ ნომერში ავლაბრის ქართულ სახალხო წარმოდგენების მძართველი წრის კრების ანგარიშში გამგეობის წევრთა არჩევნების სიაში შეცდომით გამოგვრჩა ახლად არჩეული **თ. კეკელიძე და ბასილაშვილი.**

ჟურნალისტის დღიური

143.

წმ. თამარ მეფის სამლოცველო.

საკითხი თამარ მეფის სახელობის ეკლესიის აშენების შესახებ ერთბაშად და მოულოდნელად არ აღიძრა. სასულიერო წრეებსა და საზოგადოებაშიაც ხშირად ყოფილა ლაპარაკი იმის შესახებ, რომ თამარ მეფეს, რომელსაც განსაკუთრებულის მოწიწებით იხსენიებს ქართველი ხალხი, რომელსაც მიაწერს მრავალ ეკლესიების აშენებას, უსათუოდ უნდა ჰქონდეს საკუთარი სახელის სამლოცველო. თუმცა ეს აზრი ქართველ სამღვდელოებაში ყოველთვის ტრიალებდა, მაგრამ განსაკუთრებითის დაჟინებით დაიწყეს ლაპარაკი ეხლახან, 700 წლის თავზე. ვინც როგორც უნდა უცქეროდეს სარწმუნოებრივ საკითხებს, ერთი მაინც ყოველს ეკვს გარეშე უნდა იყოს:

თუ არსებობს სარწმუნოებრივი მოთხოვნილება, უნდა არსებობდეს ეკლესიაც, სადაც ხალხს შეუძლიან ეს მოთხოვნილება დაიკმაყოფილოს.

ამასთანავე ერთად ყველაზე მეტად ამისთვის უნდა ზრუნავდეს ის, ვინც ყველაზე ახლო სდგას ეკლესიასთან — სახელობრ სამღვდელოება. ნამდვილად კი სულ სხვანაირი სურათი იშლება ჩვენს თვალწინ. თვით სამღვდელოება გაჩუმებულა და ერის კაცებისთვის მიუგდია ამ საქმის გაძღოლა. ცოტა არ იყოს უცნაურია ასეთი საქციელი სამღვდელოებისა.

მკითხველებს ეხსომებათ, რომ ჩვენს გაზეთში დაბეჭდილი იყო პატარა შეკითხვა, რა მდგომარეობაშია ხსენებული საქმე. პასუხად თითქმის ყველა გაზეთებში დაიბეჭდა, რომ ეპისკოპოსი ანტონი დიდის სიამოვნებით გაუძღვებოდა ამ საქმეს, სათანადო შუამდგომლობა რომ ყოფილიყო აღძრულიო. რა თქმა უნდა, მადლობის მეტი რა ეთქმის ეპ. ანტონს, თუ ამ საქმის მესვეურობა იკისრა? მაგრამ მაინც ასეთი ლოდინი, როდის მომმართავენ შუამდგომლობითაო, ცოტა უცნაურია. რატომ თვით სამღვდელოებამ და მათ შორის თვით ეპისკოპოსმა ანტონიმ არ უნდა იკისრონ თაოსნობა ამ საკითხისა? რატომ უაღრესად ქრისტიანულ საქმეს წინ არ წაუძღვება ქართველი სამღვდელოება და ქართველი ეპისკოპოსი? ვფიქრობთ, და ვერ გაგვიგია, როგორ შეიძლება თვით სამღვდელოება გულ ხელ დაკრეფილი იჯდეს და ამბობდეს, თუ საზოგადოებამ მთხოვა, ვიკისრებ შუამდგომლობას, თუ არა და—ვერაო. დამეთანხმეთ, რომ ასეთი პასუხი ეხლოლდ იმას შეუძლიან მოგვცეს, ვინც ან სრულიად არ არის დაინტერესებული ქართული საეკლესიო საქმეებით, ან შიშობს, ვაი თუ ეს განზრახვა ვისმეს არ მოეწონოსო. ორივე შემთხვევაში სამღვდელოება ცუდად იქცევა. თუ ქართველმა სამღვდელოებამ ასეთ საქმეშიაც ვერ გამოიჩინა ინიციატივა, თაოსნობა, თუ აქაც სხვებს შეჰყურა პირში, სხვა რაღა უნდა გააკეთოს, რიღას მაქნისი უნდა იყოს? მარტო პანაშვიდებზე სიარული ხომ არა კმარა?

უცნაურია სამღვდელოების ასეთი სიჩუმე და აღარც უნდა გაგვიკვირდეს, როდესაც შორეულ ჩრდილოთიდან ნ. დურნოვო საყვედურით მოგვმართავს: „თუ თვით ქართველები გულ-გრილად ეკიდებიან თავის საკუთარ ეკლესიის ბედ-იღბალს, სხვა რაღად გაიკხელებს თავსაო“.

შინაური.

ქუთაისის ამბები

გ-ნ ს. მხეიძეს შეუდგენია ვრცელი მოხსენება, საცა აღნიშნულია ის, რომ ქართველებს ყველა სახემწიფო დაწესებულებაში სდევნიან და აზრადა აქვს თავასი მოხსენება წარუდგინოს განსახილველად დეპუტატთა საკრებულოს. შემდეგ ამისა ქუთაისის თავად-აზნაურთა წარმომადგენლებმა ამ საგანზე უნდა ითათბირონ ტფილისის თ.-ა. ძარშიებთან საერთო სამოქმედო გეგმის შესადგენადო.

ასეთი შინაარსისაა გაზეთში მოთავსებული ცნობა. ერთი შეხედვით, რა უნდა ჰქონდეს კაცს ამის წინააღმდეგი—გამოჩენილა კაცი, რომელიც ზრუნავს საზოგადო ინტერესებისათვის და მადლობის მეტი რა ეთქმის რა, მაგრამ მაგარი ის არის, რომ რა პირით წარსდგება ქუთაისის თ.-აზნაურობის წარმომადგენელი,—მთავრობის წინაშე და ქართველთა შესახებ იშუამდგომლებს, როცა თითონ მას ყოველნაირი პრესტიჟი დაკარგული აქვს არა თუ მთავრობასთან, არამედ თვითონ იმ წოდების წინაშე, რომელმაც მას წინამძღოლობა და მეთაურობა მიანიჭა!?

რა გასავალი ექნება თ-დი დ. კ. ნიჟარაძის სიტყვას, როცა იგი წინაღმდეგ თავად-აზნაურობის სურვილისა ხელს უწვდის მთავრობას, მოგბძანდი რევიზია გაუკეთე ჩემ წინამოადგილეებს, რომელნიც ამასთან თქვენ არაფრად გეპრიანებათო!?

აი ასეთი კაცების პირით და მოქმედებით სწადიან, თურმე, ბ-ნ ს. მხეიძეს ქართველი თავად-აზნაურობის პრესტიჟის აღდგენა, ტფილისის თ.-აზნაურობის წარმომადგენელებთან შეთანხმებით.

რატომ არ დაეკითხა ბ-ნი მხეიძე თავის თავს — ისურვებენ თუ არა ტფილისის თ.-აზნაურობის წარმომადგენელნი ისეთ პირებთან თათბირს, რომელთაც თავის ამრჩევლების ნდობაც-კი დაკარგული აქვთ. არ ვიცი ტფილელები რას იზამენ და მე-კი რომ მკითხოთ, ამ ჩემგან დასმულ საკითხს დიდ ანგარიშს გავუწევდი.

ფარ—სეგი.

ვერის საქალაქო პარკი

ვერის პარკი, რომელიც ახლად გააშენეს მტკვრის პირად, ვერის ხიდის ზემოდ, თვის მდებარეობით, სილამაზით და ჰავით, უეჭველია ბევრად უკეთესია ტფილისის ყველა იმ ბაღზე, სადაც ქალაქის სიცხეჯაფისაგან მოქანცული ხალხი საღამოობით სულს იბრუნებს.

უბედურება მხოლოდ ის არის, რომ ქალაქის თვითმმართველობა პარკს ნაკლებ ყურადღებას აქცევს: გააშენა ბაღი (ისიც სატყეო-საბაღოსნო კომისიის თავმჯდომარის მ. ი. სვეშნიკოვის მეთაოლებით), გასცა იგი იჯარით კარგ ფასში, ერთის სიტყვით გადაიქცია შემოსავლის დიდ წყაროდ და მიანება თავი. თვითმმართველობამ სულ დაივიწყა განხორციელება იმ პროექტებისა, რომელსაც კავშირი აქვს ბაღის გამშვენიებასთან.

უპირველესად კაცს აკვირვებს პარკში მისასვლელ რიგიან გზების უქონლობა. მისასვლელი გზა ამ ჟამად სამია, მაგრამ არც ერთი არ ვარგა. უმთავრეს გზად უნდა ჩაითვალოს ვერის ხიდის დასაწყისიდან მიმავალი ფართო ქუჩა, რომელიც სრულიად უპატრონოა. ქალაქმა ამ ქუჩაზე ალაგ-ალაგას კენჭები დაჰყარა უშნოდ და ულაზათოდ, ქუჩის ერთი მეათედი კი ძველებურს მდგომარეობაში დასტოვა. ამ ქუჩით მიმავალი კაცი მტვრით ისე იგანგლება, რომ გეგონებათ, თავზე ვიღაცეს ფქვილი გადაუყრიაო. ქალაქმა ამ ქუჩის მოსაკირწლავად ფული კარგა ხანია გადასდო, მაგრამ, როგორც ეტყობა, ქუჩის მოკირწლვას არა ეშველება-რა. მეორე გზა პარკისკენ მიდის ოლგას ქუჩიდან ბრევნოვოზნი ქუჩით. ეს გზა უფრო საცალფეხოა და იმდენად ოღრო-ჩოღრო, რომ კაცი ადვილად კისერს მოიტეხს. დარჩა მესამე გზა – მიხეილის ქუჩიდან, საიდანაც კაცი კრილოვისა და პასტერის ქუჩით მტკვრის ნაპირას მიდის და იქიდან კი პარკში ბორანით გადის. ამ მხრიდან მიმავალი ხალხი, როგორც ვერის ხიდის დასაწყისიდანაც, მუდამ ბევრია და ხალხს დიდხანს უხდება ბორანზე თავის რიგის ცდა. ამას ისიც დაუმატეთ, რომ ბორანი იმდენად საშიშია, რომ ამას წინად ქალაქის გამგეობამაც მიაქცია ყურადღება და უბედურების თავიდან ასაცილეელად რაღაც დროებითი ღონისძიებანი მიიღო. ამ ადგილას განზრახულია ფეხით სასვლელ ხიდის გაკეთება, ამას წინად ქალაქის გამგეობამ კიდეც გადასდო ამ საქმისთვის 15,000 მან., მაგრამ უნდა ვიფიქროთ, რომ ხიდს იგივე ბედი ეწვევა, როგორიც წილად ჰხვდა ვერის ხიდიდან მიმავალ ქუჩას.

დავანებოთ თავი ამ გზების სიძნელეს და როგორმე მივიდეთ პარკში. კაცს აქაც უარესი სურათი ეშლება თვალწინ. პარკში შესვლამდე მტკვრის ნაპირას დაინახავთ რაღაც ფარდულს: ეს საბანაო გახლავთ. აქ ბანაობა უფასოა და ალბად ამიტომაც არ აქცევს მას ქალაქი ყურადღებას. ამას წინად იქ, საბანაოს მოუწყობლობის გამო, ჭინკლიანობა დურება დატრიალდა და ამაში ქალაქის გამგეობა დაფაცურდა: მიიღო ნაცადი „დროებითი ღონისძიებანი“.

აი თვით პარკის შესვლისათანავე მარცხნივ ჰხედავთ კოპწია და ელექტრონით გაჩირაღდნებულ ორ სართულიან ღია შენობას. ეს რესტორანია. მარჯვნივ გაკეთებულია ორი დიდი აუზი. აუზში თითო არშინზე აყროლებული წყალი სდგას და ირგვლივ ჰაერი იწამლება. ისტორია ასეთია: ეს აუზები განზრახული იყო საბანაოდ. გააკეთეს კიდეც ქალაქის ინჟინერ ი. ი. კოგნოვიცკის ხელმძღვანელობით, მაგრამ იმდენად უვარგისი აღმოჩნდა ორივე, რომ დღემდე გაუქმებულია. ახლა ქალაქის სატეხნიკო კომისიამ საჭიროდ სცნო ორივე აუზის ამოვსება. აქ გასაკვირველი ის არის, რომ აუზები ამოიყვანეს, დახარჯეს 15,000 მანეთამდე და ახლა აუზებს ამოვსებას უპირებენ. ფულს რაღაზე ხარჯავდნენ, აუზები ხომ ისედაც იყო წინად ამოვსილი. საქმე ახლა იმაშია, ვის უნდა გადახდეს ეს 15,000 მანეთი, მცხოვრებლებს, თუ ქალაქის გამგეობას, რომელმაც ამოდენა ფული უთავბოლოდ წყალში გადაჰყარა?

საკოდავ მდგომარეობაშია აგრედვე ტბა, რომელზედაც ნავებით ცურაობაა განზრახული. ამ ტბის საქმეც საყურადღებოა. ტბა კარგა ხანია ხელოვნურად შეჰქმნეს მტკვრის ნაპირას და იქ ნავებით მოსეირნეთ მუდამ ჰხვდებოდა კაცი. როგორც მკითხველთ მოეხსენებათ, ჩვენს „მამებს“ არაფრის გაკეთება არ უყვართ საფუძვლიანად, საშვილი-შვილოდ და აქ მოხდა ის, რაც მოსალოდნელი იყო: მტკვარმა წყალ-დიდობის დროს მოჰგლიჯა სახელდახელოდ წნელისა განამოყვანილი კედლები და ტბაც ამოსილა. „მამებმა“ ყური გაიბერტყეს და დაადგინეს, კედლები დაუყოვნებლივ ამოეყვანათ და ტბა სილიდან გაეწმინდათ. შეადგინეს პროექტი, რომლის მიხედვითაც ტბის პირად უნდა დაედგათ მანქანა, საიდანაც წყალი მაღლა ფერდობზე უნდა აეყვანათ ახლად ჩაყრილ ხეხილის სარწყავად. მთელი სამუშაო მიმდინარე წლის 1 ივნისისთვის უნდა დასრულებულიყო, მაგრამ დღემდე ქალაქის თვითმმართველობამ მხოლოდ კედლები (კიდევ წნელით) შეამაგრა და ტბას ისევ სილა ჰფარავს. ამ რიგად ხალხი დღესაც მოკლებულია ტფილისისთვის იშვიათ სიამოვნებას—ნავებით სეირნობას და ფერდობზე გაშენებულ ხეხილებს მოურწყველობით მწუხარედ დაუშვიათ ფოთლები, თითქოს ქალაქის მამებს სტირიანო.

ამას გარდა პარკს აქვს სხვა საპიროებანიც, მაგალითად ყვავილნარების გაშენება, მაგრამ ამას ვიღა სჩივის.

ფიქრები სამეუბლო ლიტერატურაზე

XVI

„გულდაკოდილი არწივი“.

ვაჟას პოეზია.

ა.

მძლავრ ფრთებს სცემდა და ლაღად დაჰფრინავდა არწივი. იცოდა, რჩეული იყო—მეფე, წარბს არ უხრიდა მნათობთა მეფეს; თვალ-ღიად და ამაყად მისჩერებოდა მზეს და მისკენ ესწრაფებოდა ზვიადი. სანავარდოც და ბინაც მეფური ჰქონდა: მიუვალი კლდე-ღრე, საცა ქარის ზუზუნი და გიჟმაჟ, ფაფარ-აყრილ, მდინარის შხუილი გაისმოდა. მისი ბარტყებიც მიუწვდენელ სიმაღლეზე იზრდებოდნენ, მზის ახლო და მედიდურად გადმოჰყურებდნენ მიწის გულზე მხოხავ ცხოველთ.

და ერთ დღეს ბოროტმა კაცმა ხერხით დაიჭირა არწივი და თავის ბარტყებით დიდს რკინის გალიაში გამოამწყვდია, ბლომად დაუყარა საკვები და ცივი წყალი ჩაუსხა. ბარტყები შიშმა აიტანა, მოიკუნტნენ და ხმა ჩაუწყდათ. ფრინველთა მეფე კი მძლავრად ეძგერა გულით გალიის რკინას, მაგრამ უღონოდ ძირს დაეცა.. არ ცხრება მისი ბუნება და, თუმცა კლანჭები დაუცვდა და მკერდიდანაც სისხლი მოსწვეთავს, მაგრამ მაინც ვერ ეტევა ფართე გალიაში და უმწეოდ კვლავ სცემს ფრთებს. გალიაა მზის მოყვარული; მას არც სმა-ჭამა ახსოვს და ნელ-ნელა სჭკნება. ბარტყები კი თანდათან ეჩვევიან ამ დახუთულ, მაძღარ ცხოვრებას და ნელა დადიან გალიაში. მათი ბუნება ცისკენ არ იწევს; მყუდროებას შეეზარდნენ და შეეთვისნენ; დედის ვარამი ნაკლებად ესმით. გული მოუკვდა ფრინველთა მეფეს, რა დაინახა თვის ღვიძლთა გადაგვარება და წუთით თვისი უბედურება დავიწყებას მისცა; თითქოს წუთითვე დაწყნარდა, ბარტყები ერთად შეჰყარა და ძველი სიდიადის და მეფურის სიამაყის ამბები მოუთხრო, წინაპართ ლომგულობის საარაკო ამბები უმხილა. მაგრამ გადაივიწყეს ის დრო ბარტყებმაც და ობოლ, გულდაკოდილ არწივს ცრემლი ადგება... მაგრამ, ამაყს, არ უნდა ცრემლი შვილებს ანახვოს და კვლავ მოუთხრობს გმირების ამბებს.

ბ.

ჩვენი საყვარელი მგოსანიც ხომ ტყვედ ქმნილი, უზარმაზარ გალიაში გამომწყვდეული, გულდაკოდილი არწივია. ისიც ხომ ისევ იქვთ ულაქერის აწმყოს გარემოს, როგორც არწივი გალიის რკინებს; აწმყოს შვილებმა სულ ერთიან გაუწყალეს გული ჭაღარა-ნარევ მგოსანს ტ „სირცხვილი აჭამეს“. მგოსნის ბუნება ვერ ურიგდება ამ გულშემზარავ სურათს, მას არ შეუძლიან გულგრილად უცქიროს ამ მახინჯ სახეებს და სწყურიან „დეზი ჰკრას მერანს და გადაატაროს ზღვაში, რადგან აქ ძაღლურად ცხოვრებას სიკვდილი უჯობს ცაშია“. ჩვენ მგოსანთა წინაპაპასაც, მამათ-მთავარსაც, რომლის ლაღად-მფრენ ბუნებას ვაჟაც ეზიარა, ამ ბუმბერაზსაც ხომ უთქვამს: „სჯობს სიცოცხლესა ნაძრახსა, სიკვდილი სახელოვანიო“.

სიკვდილი მართლაც იხსნიდა მგოსანს ჩვენთან „ძაღლურად სიცოცხლისაგან“, იმ სიცოცხლისაგან, რომელმაც მარტო ცრემლებისა და გულის ტკივილის მეტი არა არგუნა რა მას; მასაც შეეძლო, ნ. ბარათაშვილისებრ, მერანისათვის ფაფარში ხელი ჩაევლო და „მოშორებოდა მამულს, მოჭლებოდა სწორთ და ნათესავთ“; მაგრამ ძლიერია ვაჟას ბუნებაში წყურვილი სიცოცხლისა და მასაც არ შეუძლიან დაახშოს იგი და არ ყოფნის საზღვრებში შეიჭრას.

მაგრამ, ესაც რომ არ იყოს, ვაჟა ძველი ქართველის, ამაყ ხევსურის, შვილია, და აბა რა პირით უნდა შეხვდეს საიქაოს თვის მამა-პაპათ?

იგი ხევსურს ბერდიას ენით გვეკითხება:

„რა პირით ნახავთ ხევსურეთს, ან
საიქიოს პაპებსა?
რას ეტყვით, თავის გარჯისას, როგორ უამბობთ ამბებსა
მკვდრებს მოატყუებთ გგონიათ
ცოცხალთად განაცხადევსა;
თან მიაყოლებთ მანდილებს ბარის
დიაცის კაბებსა?.
ნუ სჩადით უგვან საქმესა, **კისრად**
ნუ იდებთ სირცხვილსა“!.,

მგოსანიც გრძნობს ამას და ვერ სწყვეტს კავშირს სიცოცხლესთან. თუმცა აქ ძაღლურად სცხოვრობს, მაგრამ არც ცაში წასვლა ძალუძს, რადგან არ უშვებს მას.

„...საიქიოს გმირთ რისხვა,—
სირცხვილი თანა-მყოლია,“ („სიმღერა“).

გ

არც ერთ მგოსნის წინ ისე ნათლად და მკაფიოდ არ გარდაშლილა საქართველოს გადაგვარების, მისი ფერის და სულის ცვალების სურათი, როგორც ეს ვაჟას წინ გარდაიშალა; არც ერთ მწერალს არ შეეძლო ჩვენის ძველი სიამაყის დაკარგვა და დაჯაბანება ისე ნათლად ეხილა და მწვავედ განეცადა, როგორადაც ამას ვაჟა-ფშაველა განიცდის. ყველა ამის მიზეზი კი ის არის, რომ მგოსანი ჩვენი ცხოვრების ორ მხარეს აშკარად ხედავს და ორსავე მხარეში ბრუნავს. იგი, მთის შვილი, განუყრელია ამ ამაყ მთებთან, ძველ არწივთა ბინებთან, საცა ჯერ კიდევ სცემს ძველი ქართველის ამაყი გული და მისი ვნებული, ჟინმორეული სისხლი ტოკავს... ძველი, საარაკო რაინდობა ჯერ კიდევ არ ჩამქრალა მიუვალ მთებში; წარსული ამბები კვლავ ცოცხლად გაისმის თუშ-ფშავ-ხევსურეთის საზღვრებში. აქ სცოცხლობს ძველი ქართველის გმირული სული, რომელიც თავის ზნე-ჩვეულებას მტკიცედ ინახავს, მამა-პაპათა რჯულს არ აგდებს და თვის მამულზე ოცნებობს. მისი გული ლაღად მღერის, ყოველდღიურობას არ დაუჩრდილავს და ამ მიდამოში, ამ ძველ საქართველოს, ხელოვნურად დაცულ, მიდამოებში, ლაღად აზრდილი, ვაჟა ბარად ჩამოდის და „ახალ“ საქართველოს ხედავს, რომელიც თითქოს კულტურისა და აღორძინების გზას დაადგა, ჩაება მრეწველობას, აღებ-მიცემობას, სწავლას და სხვ., მაგრამ, ამავ დროს, აქ ყოველივე უცხო და უცნობია და არაქართულ სახეს ატარებს. ვაჟა გრძნობს ინსტინქტით, რომ ეს გზა მომავლის გზაა და იმ არწივთა ბუდესაც (ფშავ-ხევსურთ) ეწვევა დღესა თუ ხვალ თავის ძლევა მოსილებით და ერთიანად გააცამტვერებს. მოჭკლავს იმ ამაყსა და რაინდულ სულს და მის ნაცვლად, ამ ვაჟკაცურ შეტევისა და რაინდულ სირცხვილ-ნამუსიანობის ნაცვლად, წვრილმანურ გრძნობასა და მდაბალ ინსტინქტებს გააბატონებს, სიმტკიცესა და მთელობას დაარღვევს. მგოსნის სული ვერ ისვენებს ბარად, აქ ის ტყვედ ქმნილი არწივია, რომელიც ხედავს თვის შვილთა გადაგვარებას, გული უკვდება და აქაც ისე, როგორადაც მთაში „შაადღარუნებს ფანდურსა“ და, ჩვენთვის უცხო ხმით, დასძახებს ძველ სიმღერას:

„ვერ მივსცემ მტერსა მამულსა
საჯიჯგნად, დასაზიანად...
ნუ გეგონებათ დავლაჩრდი,
ჯერ ისევა ვარ ფხიანად!..“

ამრიგად, თუმცა ვაჟა გრძნობს, რომ ახალი წყობილება ჩქარის ნაბიჯით ისწრაფვის წინ და, **თუ ამ გზით იარა,** იგი სავსებით დაუშლის თვის ბუდეს, მოუსპობს თვის სანავარდოს, საცა გმირები ზღაპრულ, საარაკო ამბებით ხიბლავდნენ ჯერ კიდევ მის ნორჩ სმენას,—იგი ყველა ამას გრძნობს, მაგრამ ბუნება მისი კერპია და სიყვარული უშრეტი, რომ დაემორჩილოს ამ აზრს. მართალია, მას უნახავს ამაყი მთა, რომლის შეხება არწივსაც უძნელდებოდა“ უნახავს, რომ

„... ერთ დღესა მთა იგი,
წაქცეულიყო, კვდებოდა.
სათელად იყო ქვეყნისა,
ზედ კაკაკები სხდებოდა.

. . . . .

ბევრჯერ თუმც სდუმდა,
მაგრამ **ბევრჯელ კი**
გული წყრებოდა
სამუდმოდ, საბოლოვოდა,
ამ წესს ვერ შერიგებოდა“...

აი, ასეთის შეურიგებელის ბუნების მატარებელია ვაჟაც. თითქოს მთელი ის გზა, რომელიც ამ ბოლო ხანებში განვლო ჩვენმა ისტორიამ, ვაჟასთვის არ არსებობდეს და იგი ისევ ორგანიულად, სისხლითა და ხორცით გადაბმული იყოს ძველ საქართველოს ბუნებასთან... და მისი სულიც მარტო იქ, მთებში, ისვენებს,—საცა ჯერ კიდევ ცოცხალია ძველთა თქმულება და გულიც შეუგნებლად რაღაცას უცდის. როგორც აღვნიშნე, არც ერთ ქართველ მგოსნის წინ ისე მკაფიოდ და ნათლად არ გადაშლილა ქართველთა გადაშენების სურათი, როგორც ვაჟას წინ. ეს უბსკრული, რომელიც ძველისა და ახალ საქართველოს შუა გაითხარა, ისეთი ღია და მწვავედ საგრძნობი არავისთვის გამხდარა, როგორც ვაჟასათვის. ამან თავისებური კვალი დაამჩნია ვაჟას პოეზიას და, შეიძლება, ამაშიაც იყოს მისი თავისებურობა და სიძლიერე, ერთის მხრით, და მისი ნაკლიც მეორეს მხრით:

ეს პრობლემა, ჩემის აზრით, შლის და ხსნის მის პოეზიის მთავარ მოტივებს და რომ უფრო ნათელი გახდეს ეს გარდაშლა, შევადაროთ, ამ მხრივ, ორ დიდ მგოსანს. აკაკისა და ილიას. ცხადია, მათი წყლული და ვარამი ერთისა და იმავე მიზეზისაგან მოდინარეობს. სამივე მგოსანი ნათლად ხედავს დაავადებულ სამშობლო მხარეს; ხედავენ თანამედროვე ქართველს, რომელიც ძილს მისცემია და წინაპართა ანდერძს ივიწყებს, ხედავენ თანამედროვე ქართველის დაქუცმაცებულსა და დარღვეულ სულს, რომელმაც თითქოს ყოველი რწმენა და იმედი დაჰკარგა. ეს ისეთი აშკარა სინამდვილე, ისეთი დიდი ტკივილი იყო ჩვენი ერისა, რომელსაც ოდნავ ფიზიელი ადამიანიც კი ნათლად ხედავდა, მაგრამ განა მარტო დანახვა და ოხვრა იყო საკმარისი? საჭირო იყო რითიმე ამ დამსხვრეულ ნების-ყოფის აღდგენა, სიცოცხლის წყურვილის გაღვიძება. აი ეს ვალი აწვა ამ სამ მგოსანს კისრად...

ყოველი მხატვარი, სიმბოლოდ აყვანილ, პიროვნების ტიპიურ სახეებს სინამდვილეში ეძიებს და თვის ფანტაზიის იდუმალ, ინტენსიურ მუშაობით გარდაქმნის, ახალს, მხატვრულად სრულსა და ცოცხალ ფორმას აძლევს.

რამდენადაც წაშლილია და მიმქრალი რეალობაში ის თვისებანი, რომელთა ხელოვნური ჩამოყალიბება მხატვრულ ტიპებს ჰქმნიან, იმდენად უფრო და უფრო ძნელი ხდე-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

რესტორანის პატრონთა საყურადღებოდ უნდა აღვნიშნოთ, რომ საჯაროველია ზემოთ, ფერდობებზე, პაპარა ფარდულები ააშენონ და იქ ინსიერნეთ ხალხზე ზომიერ ფასებში (რესტორანისაზე ნაკლებ ფასად) ჩაი და სხვა გასაგრილებელი სასმელი ეი ჰყიდონ. ეს აუცილებელია და ერ საზარალოა მათთვის, რადგანაც მოსეირნეთა შორის მრავალი ელ-მოკლე ხალხია, რომელიც რესტორანის ფასს ვერ სწვდება და ფარდულებში ნაკლებ ფასად დიდის ხალისიო გაიგრილებს გულს.

—ლი.

ბამომცემელთა საყურადღებოდ

კიდევ მოვაგონებთ ჩვენ **პერიოდულ გამომცემების ხელმძღვანელთ,**—გაზეთებისა, ჟურნალებისა და კრებულთა გამომცემლებს,—და ბრევდეგ სამეცნიერო საზოგადოებებს, რომ სასურველია მათ გამოცემათა გაგზავნა ოქსფორდის ქარაულ წიგნთ-საცავისათვის. **სასურველია არა მარტო ახალ გამოცემათა გაგზავნა, არამედ ძველი კოლლექციებისაც.**

მისამართი: J. O. WARDROP, the Home Farm House, Chipstead ur Sevenoaks—Англія. (tor the oxford Library).

ამ. წერეთელი.

მუშათა ცხოვრება

ბაქო.

✦ „ბრდემლი“-ს მექანიკურ საელოსნოს მუშებმა მოთხოვნილება ბარუდგინეს, მხოლოდ მუშაობა არ ეუწყვეტიათ. შემდეგ მუშებისა და ახელოსნოს პატრონის შორის თანხობა მოხდა.

✦ მოთხოვნილების დაკმაყოფილების გამო მუშაობას შეუდგნენ მუშები: ბალ-ქალაქში „სიონის“ კაბის ქარხანაში; ბალახანაში „ბაქოს ბევთის სამრეწველო ამხ.“ 1330 კაცი ევროპელ ამხან.“ მექანიკურ საელოსნოში; „კოლობოვის, ურბანოვიჩის და ამხ.“ სამრეწველოში.

✦ დიდი ძოლაპარაკების შემდეგ „ასპის ამხან.“ სამრეწველოში მუშებმა დაიწყეს მუშაობა. გაფიცვა გაგრძელდა 15 დღე. გაფიცული იყო 2,800 კაცი.

✦ რადგანაც ნავთის მრეწველთა კრების სამრეწველოთა მუშებისა და კრების გამგეობის შორის თანხმობა არ მოხდა, კრების საბჭომ გადაწყვიტა, ანგარიში გაუსწოროს და დაითხოვოს ყველა ის მუშა, რომელიც მუშაობას არ შეუდგება.

✦ დაიწყეს მუშაობა 21 სამრეწველოს მუშებმა რიცხვით 1,033 კაცმა.

✦ ნობელის ამხ. სამრეწველოების ადმინისტრაციამ გამოუცხადა მუშებს, რომ არავითარ დაკმაყოფილებას, გარდა იმისა, რომელიც მათ გამოეცხადათ არ მისცემენ. თუ ვინიცობა მუშებმა 12 აგვისტოს მუშაობა არ დაიწყეს, ქარხანა ანგარიშს გაუსწორებს მათ.

✦ „კასპიის ამხ.“ იმ მუშებს, რომელთაც 7 აგვისტოს მუშაობა არ დაიწყეს, ანგარიში გაუსწორა და ქარხნიდან დაითხოვა.

პეტერბურგი.

✦ კ. რენიშის ქარხნის მუშებმა მუშაობა დაიწყეს, რადგანაც მოთხოვნილების ნაწილი დაკმაყოფილებული იქმნა. გაფიცვამ 15 დღე გასტანა.

✦ მეიზეს ეტლის სამკეთებლო ქარხანამ ანგარიში გაუსწორა მუშებს და დაითხოვა.

✦ გრძელდება გაფიცვა 46 სამრეწველო-სახელოსნოებში. გაფიცულთა რიცხვი 4.000 კაცს უდრის.

✦ რეზინის მანუფაქტურის ქარხანამ ივანოვო-ვოზნესენსკიდან გაფიცულ მუშათა მაგიერ 300 მუშა გამოიწერა, მაგრამ პირველად მოსულმა ჯგუფმა არ მოიწონა სამუშაო პირობები და უკან დაბრუნება არჩია.

✦ სუყველა, ვინც პასუხის მგებლობაში იყო მიცემული 121 მუხ. ძალით პირველ მაისის დემონსტრაციის გამო, განთავისუფლებულნი არიან ციხიდან. სამართალში 14 კაცია მიცემული. მათ თვალყურს ადევნებს პოლიცია. საქმის გარჩევა ოქტომბერში მოხდება.

✦ ამ ბოლო დროს პოლიცია არა ჩვეულებრივ ღონისძიებებს ხმარობს მუშათა კრებების წინააღმდეგ. ამიტომ ყოველ კვირა-უქმე დღეს იგზავნებიან პოლიციელთა რაზმები ქალაქ გარედ მდებარე ტყეებში სადაც პოლიციის ცნობებით კრებები იმართება. გასულ კვირას პოლიციას ცნობა მიუღია, რომ ერთ ქალაქ გარედ მდებარე ტყეში უნდა მოხდეს, პუტილოვის ქარხნის მუშების კრებაო. ამიტომ ტყეს პოლიციელთა რაზმი შემოერტყა, მაგრამ ტყეში ერთ მოქეიფე კომპანიის ძეტი არავინ აღმოჩენილა.

✦ 7 აგვისტოს ღამით დამცველ განყოფილების განკარგულებით გასჩხრიკეს ხარვის ზასტავასთან 24 მუშა ზოგი დააპატიმრეს; ვასილ. კუნძ. 9 მუშა გასჩხრიკეს; ვიბორგის მხარეს 14 მუშა გასჩხრიკეს, უმეტესობა დაპატიმრეს. დაპატიმრებულთა შორის „ახალი აივაზის“ მუშები არიან. მუშების ცნობით ჩხრეკა გამოწვეულია გაფიცვათა მომწყობ კომიტეტის ძებნით.

✦ 6 აგვისტოს, ფერისცვალების სასაფლაოზე პოლიცია დარაჯობდა და არავის უშვებდა 9 იანვარს დახოცილთა საფლავზე. ორი მუშა, რომელთაც გაპარვით უნდოდათ საფლავებზე მისვლა, დაიჭირეს.

მოსკოვი.

✦ მომრიგებელმა მოსამართლემ დაკმაყოფილა მიხაილოვის ქარხნის ადმინისტრაციის თხოვნა, რომ ქარ-

მიხაკის მტვერი

1

თეთრ-ქობა მიხაკი, მიხაკი ნარნარა,
მზის ეშხზე აიწვა, მზის ეშხზე ამდნარა;
შაქრის ფერ ალ-მტვერში პეპელა ფრთა-ანცა
მიხაკმა დაათრო, მიხაკმა დაქანცა;
და მტვერი მიხაკის ნიავმა გრძნეულად
წაიღო სადღაც და დამარხა ეულად!..

2

და გული—ეს გული—მშფოთვარე, მღელვარე
მიხაკს ჰგავს! მასავით ნაზია, ელვარე.
ჯერ გათრობს, შემდეგ კი ეგ ხელი ნარნარი
მომწყვეტავს, და ხელში შეგრჩები დამჭკნარი;
და მტვერსა მგოსნისას ნიავი თუ ნახავს,
ვინ იცის, საითკენ წაიღებს, დამარხავს!..

ი. გრიშაშვილი.

ხნის სადგომებიდან გაძევებულ იქმნას 80 მუშა. ეხლა ადმინისტრაციამ კიდევ ითხოვა 120 მუშის გაძევება.

მოსკოვი

✦ გაიფიცნენ სტრულევის და ბორდანოსოვის ქაღალდის საწარმოო სახელოსნოს მუშები. წარადგინეს მოთხოვნილება, რომლითაც ქირის მომატებასა და სხვ. მოითხოვენ.

✦ მიურ და მერილიზის სახელოსნოს მუშები 9 დღე გაფიცულნი არიან.

✦ ჩიბასოვის მექანიკურ ქარხნის მუშები ჯერ კიდევ გაფიცულნი არიან.

მეგზურ-ტნ�იგა

კომბოსტო.

კომბოსტო კარგად ხარობს ჰალანესტიან, გადამპალ ნოყიერ, ღრმად დამუშავებულ და კარგად მონაკელებულ ადგილზე: არც ერთ ბოსტნეულ მცენარისთვის არ არის საჭირო იმდენი ნაკელი და წყალი, რამდენიც კომბოსტოსთვის; ამისთვის, რადგან ჩვენში სარწყავი წყლის საქმე სრულებით მოუწყობელია, საჭიროა კომბოსტოსთვის იმისთანა ადგილის ამორჩევა, სადაც მთელი წლის განმავლობაში მიწაში საკმაო სინესტეა; ან და ისე უნდა მოვიქცეთ, რომ კომბოსტო გავაშენოთ და მოვიყვანოთ იმისთანა თვეებში, როდესაც ჩვენში ხანგრძლივი გვალვები არ იცის.

კომბოსტოს მრავალ ნაირი ჯიშები ორ ჯგუფად იყოფა: ა) რომელიც იხვევს ფოთლებიდან ბურთივით თავებს (თავხვეული კომბოსტო) და ბ) იკეთებს უბრალო ფოთლებს; ამ ჯგუფს ეკუთვნის კეჟერა მხალი. თავხვეული კომბოსტოს ჯიში ორნაირი ფერისაა—თეთრი და წითელი; თეთრ კომბოსტოს გარეთა ფოთლები მწვანე აქვს; შიგნითა—თეთრი. წითელს-გარეთა ფოთლები—მუქი ფერის, შიგნითა—ღია ვარდის ფერი. თავხვეული კომბოსტო ფორმითაც რამოდენიმე ნაირია: მრგვალი, მოპტყო და წვრილთავიანი. ყველა ზემო ჩამოთვლილი ჯიში გაიყოფება საგვიანო და საადრეო კომბოსტოდ. საგვიანო ჯიშები დიდ თავიანებია, საადრეო პატარა თავიანები.

ამ ჯიშებს გარდა, არის კიდევ ბრიუსელის კომბოსტო, რომელიც სდგას ძაღალ ღეროებზე და რომელზედაც იმყოფება ხუჭუჭ-ხუჭუჭი ფოთლები; იმ ადგილს, სადაც ღეროებზე ფოთლებია ძიმაგრებული, გაძოდის ნაყარი, რომლისაგანაც შემდეგში პატარ-პატარა ვარდის ნაირი კოკრები კეთდება. ამ კოკრებიდან ზამთარში საუკეთესო საქმელი კეთდება. მას სიცივისა არ ეშინიან, რის გამოც ჩვენში ზამთრის განმავლობაში შეგვიძლიან ბოსტანში დავსტოვოთ, და ძისი კოკრები საჭიროების დროს ვიხმაროთ.

კომბოსტო ძვირფასი ბოსტნეულია. საჭიროა და სასურველი, რომ ის მთელი წლის განმავლობაში იშოვებოდეს ბაზარზე. მის ძოვლა-მოშენებას დიდი ყურადღება უნდა ძიექცეს. შემოდგომაზე რომ კომბოსტო ძეძოვიდეს, უნდა დავთესოთ შუა თებერვალს სათბურებში. საგვიანო დიდ თავიანი ჯიშები. ნერგები აპრილის პირველ რიცხვებისთვის მზად იქნება გადასარგავად დანიშნულ ადგილზე. ირგვება რიგ-რიგად. რიგს და რიგს შუა უნდა დარჩეს ერთი არშინი. კომბოსტოსა და კომბოსტოს შუა არშინ ნახევრიდან ორ არშინ ნახევრამდე.

კიდევ უფრო მოგვიანოთ, ჩაზამთრებაზე რომ შემოვიდეს კომბოსტო, უნდა დავთესოთ ძარტის დამლევს ღია კვლებზე საგვიანო ჯიშები შუა ძაისისთვის ნერგები მზად იქნება გადასარგავად. მანძილი რიგს და რიგს შუა და მცენარეებს შორის რიგში იძდეხივე იქნება, რამდენიც ზევით ვთქვით.

ივნისში რომ მოსავალი მოვიდეს, კომბოსტო სექტემბრის შუა რიცხვებში უნდა დავთესოთ ღია კვლებზე, ოქტომბრის დამლევს გადასარგავად იქნება მზად.

ძაისში რომ მოვიყვანოთ კომბოსტო, უნდა დაითესოს აგვისტოს შუა რიცხვებში, რომელიც ძზათ იქნება გადასარგავად სექტემბრის ბოლო რიცხვებში. ირგვება რიგ-რიგათ. რიგსა და რიგს შორის სამი არშინი უნდა იყოს; რიგში მცენარეების შორის ერგოჯი. ხანდისხან ასე ადრე დათესილი კომბოსტო გაზაფხულზე, იმის მაგიერ, რომ თავი შეიხვიოს, ყვავილს იკეთებს. ამისათვის უკეთესია უფრო მოგვიანებით დავთესოთ, სექტემბრის შუა რიცხვებში, როგორც ზევით გვქოხდა ნათქვამი.

შემოდგომისათვის რომ ყვავილოვანი კომბოსტო შემოვიდეს, ივლისში უნდა დავთესოთ საადრეო ჯიშები. ყვავილოვანი კომბოსტო უფრო სათუთია, ვინემ სხვა ჯიშები და უფრო მეტ მოვლას თხოულობს. სანამ დანიშნულ ადილზე დავრგავდეთ, საჭიროა ჯერ კიდევ ნორჩი ნერგები ორჯერ გადავრგოთ; პირველად ერთი მეორისაგან ორი გოჯის მოშორებით. როდესაც ისე გაიზრდებიან, რომ ფოთლები ერთი მეორეს მოუახლოვდებიან, ისინი ხელმეორეთ უნდა გადავრგოთ ოთხ-ხუთ გოჯის სიშორეზე. რამოდენიმე ხნის შემდეგ კი დანიშნულ ადგილზე უნდა გადავრგოთ საგვიანო ჯიშები ერთი არშინიდან არშინ და ოთხ გოჯამდე; საადრეო—თორმეტ გოჯიდან ერთ არშინამდე. მოვლა ყვავილოვან კომბოსტოს თითქმის ისეთივე სჭირია, როგორც თავხვეულს, ესე იგი, ზამთრამდე რამოდენიმეჯერ უნდა შემოეყაროს მიწა, რამდენჯერმე მოირწყას. ქვედა ფოთლები უნდა შემოეცალოს და მოისპოს ბალახები, გაზაფხულზე ხელახლა უნდა შემოეყაროს მიწა და კარგად მოირწყოს.

კომბოსტო ორ წლოვანი მცენარეა და თესლს მეორე წელს იკეთებს; თესლისათვის ცივ ადგილებში, სარდაფში, შენახულ კომბოსტოს ძირები გაზაფხულზე უნდა გადაირგას სამზეურ ადგილზე; ჩვენში კი კომბოსტო ზამთრის სიცივეს ადვილად იტანს და ამისთვის სათესლე ძირებს ბოსტანშივე ვტოვებთ. კომბოსტოს პარკები, რომლებშიაც თესლი იმყოფება, სხვა და სხვა დროს მწიფდება და, რადგან დამწიფებისთანავე პარკები ცვივა, ამიტომ თესლი დამწიფებისას დაუყოვნებლივ უნდა შეგროვდეს ნაწილ-ნაწილად. კარგად შენახული ხუთი წლის თესლი კარგია დასათესად. („ს. გ.“)

ალ. შარაშიძე.

რუსეთი

რევოლიუციონერების მაგიერ პოლიციელების შეპყრობა.

6 აგვისტოს ფერისცვალების სასაფლაოზე აუარებელი ხალხი იყო 15-დან 20 ათასამდე. უმეტესობა მუშები იყო. ამის გამო სასაფლაოზე პოლიციელების გაძლიერებული რაზმი იყო გამოწვეული „ძმობის“ საფლავთან მაძეგარ პოლიციის აგენტების ჯგუფი იდგა. ამ ჯგუფმა პოლიციელების ყურადღება მიიქცია. პოლიციელებმა მოითხოვეს, რომ ისინი დაშლილიყვნენ; მაგრამ აგენტებმა პოლიციელების მოთხოვნის შესრულებაზე უარი განაცხადეს. ამის გამო მათ შორის შეტაკება მოხდა, რომელსაც შემდეგი ბოლო მოჰყვა: ერთმა აგენტმა შლისელბურგის ნაწილის ბოქაულს რაპორტი წარუდგინა, რომელშიაც აღნიშნა, რომ თითქოს სამმა პოლიციელმა „ძმობის“ სასაფლაოსთან გავლის დროს წარმოსთქვეს: „აქ განისვენებენ უდანაშაულოდ დახოცილნი, ათასობით“. პოლიციელები შეიპყრეს და მომხდარი ამბავი ტელეფონით ქალაქის მმართველს აცნობეს. შეპყრობილების ბინები გასჩხრიკეს.

განქორწინების რეფორმა.

სინოდის იურისკონსულტმა შეიმუშავა ცოლქმართა გაყრის რეფორმის გეგმა. სანამ სათათბიროში შეიტანდნენ განსახილველად, ამ გეგმამ სინოდის სანქცია უნდა მიიღოს, და ამით სინოდმა უარი უნდა სთქვას იმ უპირატესობაზე, რომელიც მასა ჰქონდა დაქორწინებულთა გაყრის საქმეში. კანონპროექტი ეხება საქმის მხოლოდ პროცესუალურ მხარეს, ხმები იყო, რომ გამრავლებულია მიზეზების რიცხვიო, მაგრამ ეს ხმები არ გამართლდა. ძველებურად დარჩა ოთხი მიზეზი: მრუშობა, მეუღლეობრივი უძლურება, ხუთი წლის განმავლობაში უცნობოდ ყოფა, და სასამართლოს მიერ ყოველი ღირსების და ქონების ჩამორთმევა.

ახალი კანონპროექტის მიხედვით თუ ორი პირველი მიზეზია წამოყენებულ საქმის განხილვა წინანდებურად სასულიერო სასამართლოში იწყება. როგორიც კი ადგილობრივი საეპარქიო უფროსი ერთ-მეუღლედან მეორის შესახებ საჩივარს მიიღებს, მაშინვე ჰგზავნის სასულიერო პირს მათს ჩასაგონებლად და შესარიგებლად. თუ ამას სასურველი შედეგი არ მოჰყვა, მაშინ სასულიერო კონსისტორია საჩივარს თავისი განაჩენით საერო სასამართლოში ჰგზავნის. აქ კი იურისტები გამოარკვევენ, მართლა ჰქონდა ადგილი მრუშობას და უძლურებას თუ არა.

გამოარკვევენ თუ არა ამას, საერო სასამართლო განაჩენს არ გამოიტანს, არამედ ჰგზავნის საქმეების წარმოებას ისევ სასულიერო კონსისტორიაში და ამოწმებს, რომ გასაყრელი მიზეზები საგულისხმიერია. კონსისტორია კი საქმის გარჩევას აღარ შეუდგება. იგი პირდაპირ დაამტკიცებს საერო სასამართლოს რეზოლიუციას და გაჰყრის ცოლ-ქმარს. რაც შეეხება გაყრას ორი უკანასკნელი მიზეზის გამო, აქ საქმის პროცედურა უფრო გასადავებელია: უცნობად მყოფ მეუღლეს ეძებენ პუბლიკაციისა და მისი ნაცნობების გამოკითხვის შემწეობით და ამ ცხობებს წარადგენენ კონსისტორიაში. აგრედვე ღირსებისა და ქონების ჩამორთმევის დროს—სასამართლოს რეზოლიუციას. კონსისტორია კი ამ საბუთებს ძალით მოახდენს გაყრას.

მომჩივან მეუღლეს შეძლება ეძლევათ წარადგინონ წერილობითი საბუთები და მოწმეების ჩვენება. გასამართლება ხალხის დაუსწრებლად ხდება ხოლმე.

ორენბურგის საერობო არჩევნები.

ახალი ერობა შემოიღეს ორენბურგის გუბერნიაში. მუშაობა თავიდანვე ინციდენტით დაიწყო. საგუბერნიო საერობო კრებაზე უნდა მომხდარიყო საერობო გამგეობის ოთხი წევრის არჩევნები: არჩევნები ძლიერ უფერულად მიდიოდა. ვინც კი დაასახელეს, ყველამ უარი სთქვა. მაშინ წამოდგა ჩელიაბინის მაზრის გლეხთა წარმომადგენელი იუგოვი და სთქვა:

— ბატონებო! როგორც გლეხების ინტერესების დამცველი, კენჭს ვიყრიდი საგუბერნიო გამგეობის წევრობისათვის, მაგრამ გამარჯვების იმედი არა მაქვს, მე კაპიტალისტები თვთრს არ ჩაბიგდებენ, კრებაზე კი სულ ექვსი გლეხია, იმ დროს, როდესაც კაპიტალისტები და მემამულეები—31. საუფლისწულო მამულების წარმომადგენელი რომანოვი ხმა-მაღლა ამბობს:

— გულახდითა და საჯაროდ ვაცხადებ, რომ ასეთ ორატორს მისი სიტყვისათვის მარცხნით ჩავუგდებ...

ხანგრძლივი ტაში.

ნოტარიუსი კუზკინი აღელვებული—ვთხოვ თავმჯდომარეს წინადადება მისცეს გლეხების წარმომადგენელს ყუთი არ დასდგას... კენჭის ყრაზე ტყუილად დროს დავკარგავთ... სულ ერთია შავებით გავასეირნებთ...

ამის გამო იუგოვმა განაცხადა—კენჭის ყრაზე უარს ვამბობ. წუთით სამარისებული სიჩუმე ჩამოვარდა.

დარბაზის შუაგულ გამოვიდა გლეხების მეორე წარმომადგენელი მან თავმჯდომარეს მღელვარეთ მიმართა:

— საგუბერნიო ერობაში ჩვენ გლეხები სულ ექვსი კაცი ვართ, კაპიტალისტები და მემამულეები კი—31. განა შეგვიძლიან ასეთ პირობებში გლეხთათვის რაიმეს გაკეთება? ვფიქრობ, რომ აქ ჩვენი ადგილი არ არის... არც ის არის კარგი, რომ ჩვენ გლეხების წარმომადგენელები აქ იუგოვის სახით ტალახში ამოგვსვარესო.

თავმჯდომარემ ამის შემდეგ არჩევნები განაგრძო.

რამდენიმე ხმა წევრად ასახელებს ორენბურგის ცნობილ კაპიტალისტს დეევს.

იუგოვი: (ადგილიდგან) — კენჭის ყრაში მონაწილეობის მიღებაზე უარს ვამბობ!..

ხმები: ეს კანონით არ შეიძლება.

არჩევნები უმრავლესობის სასურველი კანდიდატის არჩევით დამთავრდა, რასაც ხანგრძლივი ტაშის კვრით მიეგებნენ.

სხვა და სხვა ამბავი

დაავიწყდათ.

ხარკოვის დროებით სამხედრო სასამართლოში არა ჩვეულებრივი ამბავი მოხდა. მომწამლავთა საქმის გარჩევის დაწყების დროს აღმოჩნდა, რომ 8 ბრალდებულთა მაგიერ სასამართლოში 9 ბრალდებული მოუყვანიათ. საქმის გამოძიებამ გამოარკვია, რომ მეცხრე ვინმე კოსენკო ყოფილა, რომელსაც მოწამლა ჰბრალდებოდა, მაგრამ დამამტკიცებელ საბუთების უქონლობის გამო იგი სამართლისაგან განთავისუფლებული ყოფილა, მაგრამ გამომძიებელს განთავისუფლება დავიწყებია და კო-

ბა მხატვრისათვის მისი ცოცხლად წარმოდგენა და განსახიერება. უბრალო, მშრალ დოკუმენტების მიხედვით ვერასოდეს ვერ შეჰქმნით ისეთ ძლავრ ტიპებს, რომელთა შექმნა მესაძლო გახდება მხატვარისათვის მეორე შემთხვევაში, ე. ი. როცა იგი თვითონ სინამდვილეში ამჩნევს ამ ტიპიურ მოვლენას და მისი ხილვა ყოველდღიურობაში ამა თუ იმ განცდას და ემოციებს იწვევს მხატვარში.

ამ მხრით აკაკი და ილია ცუდ პირობებში იძყოფებოდნენ და მათი მხატვრული ბუნება საშინელ შინაგან ბრძოლას განიცდიდა, მათ სწყუროდათ ვნება აღძრული, მტკიცენების, მამაცი, რაინდული სულის ქმნე ადამიანის სახე შეექმნათ,—ოდგინათ ძველი საქართველოს ძლიერი ნებისყოფის პიროვნება და იგი, ვით ცოცხალი სინამდვილე, ემეტყველებინათ ქართველთა წინაშე, მაგრამ ირგვლივ რაღაც საშიელი სიმახინჯე ესახებოდათ: მკრთალ ფონზე მარტოოდენ გოგია-ლუარსაბი და ჭორიკანა დარეჯანი ჩნდენ. საქართველოს თანამედროვე შვილები მარტო გადაგვარების და გამურკვეველ სახის მატარებელნი იყვნენ და მათ წინ არ იშლებოდა ძველი რაინდული და ამაყი არწივის სული.

აქ საჭირო შეიქმნა გონებისა და გრძნობის ინტენსიური ამოძრავება და მარტოოდენ ამ აპარატს უნდა წარმოედგინა ეს გმირული სახე და მისი მოქმედება, მათ ირგვლივ გავრცელებულ, ლეგენდებს ჰარმონიულად უნდა შეხმატკბილებოდა. ეს როლი ფრიად ძნიმეა მხატვარისათვის და აკაკისაც და ილიასაც ბევრი ბრძოლა და ენერგიის დახარჯვა დასჭირდათ საამისოდ.

იმ წინააღმდეგობის გარდალახვა, რომელიც მხატვრულად სასურველისა და რეალურად არსებულ ძველგმირეობათა შორის გამეფდა, ფრიად ძნელი და მძიმე საქმე იყო და ამ საქმეში ფანტაზიის ძალა სცხრებოდა მხატვრისათვის შემოქმედება ერთგვარი განთავისუფლებაა ჭირვეულობისაგან, იგი ერთგვარი მშობიარობაა, რომელმაც, შემდგომ, თვისის სრულობით შვება უნდა მოჰგვაროს მშობელს. აი, ეს შობის პროცესი, ამ შემთხვევაში, ფრიად ძნელი და სამძიმო უნდა გაბდარიყო ილიასა და აკაკისათვის. ამიტომ მათი ისტორიული გმირები, თუმცა განცვიფრებას იწვევენ თავიანთ მტკაცენებით და ძლიერის სულით ერთის მხრივ (ილიას „ძეფე დიმიტრი თავდადებული“), და მეორეს მხრით თავიანთ შეუდარებელ ლომგულობით, მამაცობა—გამჭრიახობით ტ მამულის უსაზღვრო სიყვარულით (აკაკის „თორნიკე ერისთავი“), თუმცა მათი კეთილშობილური გრძნობანი და დიადი საქმენი გვაოცებენ, მაგრამ ისინი ატარებენ „ტანჯვით ნაშობთა“ დაღს. მხატვრული ძლიერება, მათი რეალური წარმოდგენა აქ უფრო მკრთალია, მინამ ამავე მგოსანთა სხვა ტიპებისა, რომელნიც თანამედროვე ცხოვრებიდან ამოუკრეფიათ.

—

ამ მხრით ბევრად უმჯობეს პირობებში იმყოფებოდა ვაჟა, რომლის წინ ჯერ კიდევ ცოცხლად მეტყველებდა ძველი ქართველის ამაყი სული, რომელიც ჯერ კიდევ შეურყევლად ხედავდა წინაპართა ზნეჩვეულებას, მამულის სიყვარულის კეთილშობილ გრძნობას და სხვ. არემარეს, რომელიც მას დაბადებიდანვე აკვნად გარდაეშალა და იმ ხალხს, რომელთა შორის იგი იზრდებოდა, არ გაკვროდა თითქმის სრულებით ახალი ხანის ბრჭყალები. ამიტომ, როცა მასაც დაუდგა თვალწინ იგივ ძუძამობა; ძხატვრის ვალია ეს იდუმალი, ჯერ უხილავი, მაგრამ ყოველ რეალობაზე უფრო მაღალი სიხამდვილე, სიხამდვილე სულისა და გონების მოძრაობისა, აძოკრიბოს და მხატვრულ სინამდვილის სახით გადმოგვცეს. რამდენადაც ილია და აკაკი ძლიერნი იყვნენ ამ დარგში, იმდენად ვაჟა აქ სუსტია და მისი ნიჭის ამ სფეროში მუშაობაც ვერ გვაძლევს საქართველოსათვის უნივერსალურ, სიმბოლიურ სახეს. საძაგიეროდ, იგი ძლიერია პირველ დარგში, როგორც ალვნიშეთ, და მას არ შეუძლიან კავშირი გასწყვიტოს ამ წარსულის სახესთან; დღეის ყოფაში იგი იძავ თვისებებს ვეღარ პოულობს და გული უკვდება, ოდგან ეს კონტრასტი ძისთვის ა ბკარაა. თანამედროვე ვითარება მოსპობას უქადის ამ რაინდულ ეპოქის დაცულ ნაშთებსაც და ეს არის, რომ გულს უკლავს და სავალალოდ მიიჩნია ჩვენს ძგოსანს. იგი ხედავს, რომ ახლოვდება ახალი ძალა, რომელიც ამ სილამაზეს გააქრობს, არწივის ბუნებას ჩაჰკლავს და ამოაცლის მის უდრეკელ სიამაყეს. ამიტომ დღეის ყოფა და ახალთან შერიგება მისთვის ძვირფას და სასურველ სახის სიკვდილია და ისიც გალიაში გრძნობს თავს, მისი გულიც საშინლად დაკოდილია, ვით ცაში ნავარდს ნაჩვევ ტყვე არწივისა.

უსაზღვროდ ძლიერია მისი კვნესა და ტირილი:

„ცრემლებო“, ამბობს მგოსანი,
„თქვენი შვილი ვარ,
თქვენა ხართ ჩემი ფონია;
იდინეთ უხვად, ვიდრემდე
შემწევს ტირილის ღონია!
თქვენა ხართ ჩემი ნუგეში,
სხვა მე ვერ მომიგონია;

. . .

ბრჭყალში ვუპყრივარ სევდასა,
როგორც არწივსა გნოლია,
შინ ზღვა არ მიშვებს ცრემლისა,
გარეთ—ქარი და თოვლია“.. და სხ.

აკაკი ანდაგა.

(შემდეგი იქნება)

სენკო 6 თვე ტყუილა უბრალოდ მჯდარა საპყრობილეში.

რიტუალის გაჩენა.

ამას წინად ვინმე ნიკ. სტემბომ, ტომით ებრაელმა განუცხადა მთავრობას, რომ აწ გარდაცვალებულს მის მამა, ცნობილ რაბინს პირადად მისთვის უთქვამს, ებრაელთა შორის რიტუალი ანუ ადამიანის სისხლის ხმარება არსებობსო. ამ განცხადებამ დიდი მითქმა-მოთქმა გამოიწვია. ნ. სტემბოს დედა და ძმა პრესის საშუალებით უარჰყოფდნენ, ვითომც რაბინს სტემბოს ეთქვას ესა. დედა სხვათა შორის მწუხარებით აღნიშნავდა ნ. სტემბო ჭკუა შერყეულიაო. ეხლა ნ. სტემბოს იუსტიციის მინისტრისათვის განუცხადებია, რომ მან გონებადაკარგულობით ჩაიდინა ეს საქმე, მამას ცილი დასწამა და უარყოფს პირვანდელ განცხადებას. ამავე შინაარსის წერილი მოუთავსებია ნ. სტემბოს სატახტო ქალაქის გაზეთში.

„საეჭვო ავტომობილი“.

მოსკოვში, ყაზანის რკინის გზის სადგურზე მოვიდა ავტომობილი, რომლიდანაც გადმოხტა მშვენივრად ჩაცმული ყმაწვილი კაცი, ძისცა ფული ავტომობილის დამტარებელს და სადგურში შევიდა. ამ დროს ავტომობილის დამტარებელს, მისცოდა პოლიცია და დაატუსაღა. დამტარებელმა განაცხადა, რომ მას მიჰყავდა სადგურზე ქალი და კაცი, მაგრამ გადმოხტა მარტო ერთი კაცი, ქალი სად წავიდა, არ ვიცი. ამის შემდეგ პოლიციამ სადგურზე დაიჭირა ავტომობილით მოსული ახალგაზრდა კაცი, რომელიც აღმოჩნდა პეტერბურგელი მოხელე, რომელსაც დიდი ადგილი სჭერია. ამ ახალგაზრდა მოხელეს უვახშმია ნაცნობ ქალთან, რომლის ქმარიც გავლენიანი მოხელე ყოფილა და შემდეგ გადაუწყვეტიათ წასულიყვნენ მყუდროდ დროს გასატარებლად ახლო სოფელში. ჩამსხდარან ავტომობილში სადგურზე წასასვლელად, მაგრამ გზაზე ქალს გადაუფიქრია წასვლა. კაცი არ დასთანხმებია დაბრუნებას და ავტომობილი არ გაუჩერებია. ქალი ამდგარა და გადმომხტარა გაქანებულ ავტომობილიდან. პოლიცია მისულა წაქცეულ ქალთან, მაგრამ მას არ უსურვებია დახმარება ჩამჯდარა ეტლში და სადღაც წასულა. პოლიციას ექვი აუღია და ავტომობილს გამოჰკიდებია. ახალგაზრდა მოხელეს შეშინებია მომხდარი ამბის გამომჟღავნების და მოსკოვიდან გაქცევა სდომია, მაგრამ პოლიციამ ხელი შეუშალა.

ბალკანეთის მდგომარეობა

(დეპეშ. ჰეტ. საგენტოსაგან)

12 აგვისტო

ათინა. ხმები დადის ჯარის დათხოვნის შემდეგ მეფე მეუღლითურთ დასავლეთ ევროპას წავლენ და გაივლიან ბერლინში და ლონდონში. შესაძლოა მეფემ პუანკარე ინახულოს. ჯარის დათხოვნის შემდეგ მეფე და სამხედრო მინისტრი დაიწყებენ ახალ სამხედრო პროგრამის განხორციელებას. ვენიზელოსი განაგებს სამხედრო სამინისტროს.

ათინა. საგარეო საქმეთა მინისტრი კორმიღიოსი მახლობელ ხანაში სამსახურიდან გადადგება.

ბულგარელებმა დაიჭირეს ქსანტი შესაფერისი ოქმის ხელის მოწერის შემდეგ. ბერძენებმა და მაჰმადიან მცხოვრებლებმა დასტოვეს ქალაქი და გადავიდნენ ბერძენთა ქვეშევრდომობაში. ბულგარელებმა სალამი მისცეს ბერძენთა დროშას.

ათინა. გადაჭრით უარყოფილია ცნობა, ვითომც ვენიზელოსი დროებით თავს ანებებდეს სახელმწიფოს საქმეებს.

მეფე მეუღლითურთ გაემგზავრებიან დასავლეთ ევროპაში. მემკვიდრე გამოცხადებული იქნება რეგენტად მათ დაბრუნებამდე. ვენიზელოსი კრიტის კუნძულზე წავა.

ვენა. „ცეიტი“ იტყობინება, რომ იტალიის ელჩი ელაპარაკა გრაფ ბერტჰოლდს შესახებ ბალკანეთის მდგომარეობისა, განსაკუთრებით ალბანეთის საზღვრებისა. ოსმალეთის ელჩი, რომელიც ელაპარაკა ამასწინად გრაფ ბერტჰოლდს კიდევ მიწვეული იქმნა საგარეო საქმეთა სამინისტროში.

ვენა. მაკედონელ-ბულგარელთა დელეგაცია მიიღო საგარეო საქმეთა სამინისტროს განყოფილების უფროსმა და გამოართვა მემორანდუმი, რომელიც გამოსთქვამს ბულგარელთა სურვილს.

რომი. ალბანეთის საგარეო საქმეთა მინისტრმა განუცხადა გაზეთის წარმომადგენელს, რომ მისი იტალიაში ყოფნის მიზანი არის, დაიცვას ალბანეთის ინტერესები საერთაშორისო კომისიისაგან, სამხრეთით საზღვარის დამიჯვნის დროს ე. ი. დაატოვებინოს ალბანეთისათვის არგიროვასტროს ოლქი. მინისტრმა განაცხადა, რომ, თუ ვენაშიაც ასე მეგობრულად დაუთხდნენ როგორც იტალიაში, მაშინ იმედი ექნება მიზნის მიხწევისათვის.

ბუქარესტი. ძალიან კარგი შთაბეჭდილება მოახდინა აქ ბრძანებამ, რომლითაც ბესარაბიაში ნება მიეცათ სწორონ საყდრებში მალდოვანთა ენაზე.

სტამბოლი. ყველა სახელმწიფოთა ელჩებმა, გარდა გერმანიის ელჩისა, მიიღეს მოქმედების წესი, თუ როგორ მოუარონ ადრიანოპოლის საკითხს. ცენზორმა ნება არ დართო კორესპონდენტებს ამის გადმოცემა. ხმები დადის, დიდმა ვეზირმა სულთანს მოახსენა, რომ ადრიანოპოლის საკი ხი ოსმალეთის სასარგებლოდ გადაწყდებაო, თუმცა არავითარი ამის მომასწავებელი საბუთი არ არის. მსოფლიო პატრიარქმა გადასწყვიტა პროტესტი განაცხადოს ფრაკიის მცხოვრებთა მუდმივ რბევის გამო.

დეპეშები

(დეპეშათა ჰეტერბ. სააგენტოსაგან).

12 აგვისტო.

უცხოეთი

მადრიდი. ბარცელონის გაფიცვის გამო გამოვიდა ბრძანება, რომელიც აწესებს სამუშავო დროს კვირაში 60 საათს და ემუქრება მრეწველებს, რომელნიც ამ წესს დაარღვევენ. გაფიცულნი გაფიცვის გაგრძელებას აპირებენ, სანამ 9 საათის სამუშავო დღეს არ დააწესებენ.

ზაგრები. სვერლოში თვალსაჩინოდ გამოკეთდა.

ტოკიო. ჩინეთიდან დაბრუნებული გენერალი სიბა იტყობინება, რომ სამხრეთელები ძალიან უკმაყოფილონი არიან იაპონელებით, რადგანაც მათ ამბოხების უშედეგობის მიზეზად სთვლიან. სიბა ურჩევს იაპონიას უარჰყოს სუნიატსენის და ხუანსინის მფარველობა, თორემ წინააღმდეგ შემთხვევაში იაპონიიდან გადატანილ საქონელს ჩინეთი ბოიკოტს გამოუცხადებს.

ნოვიუორგენჩი. ბრემიერ მინისტრის სეით-ისლამ-ხოჯის მოკვლის დაწვრილებითი ამბავი: 9 აგვისტოს მინისტრი ხანის სასახლედან დაბრუნდა, გზაზე მინისტრის ეტლს გადაეღობა ცხენოსანი, რომელმაც ჩასაფრებულთ ანიშნა და საფარებიდან 8 კაცი გამოვარდა, მისცვივდნენ მეეტლეს და თავში დარტყმით გააბრუეს, შემდეგ ცხენები გააჩერეს. ეტლიდან გადმომხტარ მინისტრს უკან გამოუდგნენ ბოროტგამზრახველნი, გამოსჭრეს მინისტრს ყელი და მუცელზე გაფათრეს. სეით-ისლამ-ხოჯა დიდი გავლენიანი პირი და ცნობილი კაცი იყო. ამბობენ შურით მოჰკლესო.

რომი. პიას ნავთ-სადგურის მახლობლად იპოვეს გვამი მოკლული მონაზონისა.

მუკდენი. ჩინეთის მოვაჭრობის მეთხებით დალნიდან გაგზავნეს რევოლიუციონერთა აგენტები, რომელნიც ჯარში ჰქადაგობდნენ მანჯურიის დამოუკიდებლად გამოცხადებას.

ლონდონი 5,000 მღებარმა, პროფესიონალურ კავშირის წევრმა გაფიცვა გამოაცხადა, 5.000 მღებარი კავშირის არა წევრიც მიემხრო გაფიცვას. ექტონში გაფიცვა გამოაცხადა 1,500 ავტომობილებზე მომუშავემ. ენფილდში, სადგურის ახლოს მატარებლის შეჩერება ვერ მოახერხეს. მატარებელმა ბილეთების გასასყიდავი კასა შეანგრია, მძვარცველებმა ისარგებლეს შემთხვევით და საფოსტო განყოფილებიდან გაიტაცეს მარკები და 60 გირვანქა სტერლინგი.

რუსეთი

იალტა. ქალაქში დიდი მოძრაობაა. ემზადებიან დიდი სტუმრების მოსვლისათვის.

პეტერბურგი. სასამართლოს განაჩენთა დამტკიცების დროს შეცვლილი აქვთ სიკვდილით დასჯა ყაზახის მოკვლისათვის პურტოლაინენს 16 წლის კატორღით და კატორღელს ვოლკოვს შლისელბურგის საპყრობილის ზედამხედველის მოკვლისათვის უვადო კატორღით.

საფრანგეთის მისია მოსკოვს წავიდა.

წერილი რედ. მიმართ

მოწყალეო ხელმწიფევ, ბ-ნო რედაქტორო! უმორჩილესად გთხოვთ, გადასცეთ დანიშნულებისამებრ ბენედიქტ ცინცაძეს, ბ. ბერძენიშვილმა, ს. გეგიძემ, ვ. ბერძენიშვილმა, ა. მადათოვმა, მ. ანდეშიძემ და თ. ჩიჩუამ ათ-ათი შაური. ს. ბოლქვაძემ და ფ. დოლიძის ასულმა ორ-ორი აბაზი. ს. თავართქილაძემ, ა. ბერ ენიშვილმა, ა. გეგიძემ, კ. ბერიძემ, მ. ბოლქვაძემ - გ. ჟღენტმა და ვ. კალანდაძემ. ექვს-ექვსი შაური. ი. ჯაყელმა და ა. ჟღენტმა—ხუთ-ხუთი შაური. მ. ლომბაძემ, გ. ცინცაძემ, ანაპატისტემ, №, ა. ჩხიკვაძემ, სამ. თავართქილაძემ, ე. შარაშიძემ გ. უჯმაჯურიძემ, კ. ცინცაძემ, კ. სიხარულიძემ, მ. მინდაძემ, ფ. მეგრელიშვილის ასულმა, ი. სიმონიამ, მ. მესხის ასულმა, ე. ქუთათელაძის ასულმა და ც. ცინცაძის ასულმა—თითო აბაზი. №-მა, ჭ. სიხარულიძემ, ანთაძემ, ი. კალანდაძემ, ჩ. ცინცაძემ, ნ. თოდრიამ და ე. ცინცაძემ—ორ-ორი შაური. №-მა — ერთი შაური. სულ, გამოსაგზავნ ხარჯის გამორიცხვით, 10 მ. 6 კაპ.

ბ-ნო რედაქტორო! უმორჩილესად გთხოვთ ეს ფული 68 მან. 70 კაპ. გაუგზავნოთ ირ. ევდოშვილს, ეს ფული დარჩა ქვემო-მაჩხაანში ქ. შ. წ. კ. გამავრცელებელ საზოგადოების განყოფილების მიერ გამართულ წარმოდგენიდან.

თავმჯდომარე განყოფილებისა **მღ. კ. ნინიკაშვილი.**

ბ-ნო რედაქტორო! გიგზავნით ავადმყოფ ირ. ევდოშვილის სასარგებლოდ ქ. პიატიგორსკში შეგროვილ ფულს 74 მან.

შემომწირველთა სია: ეპისკოპოზი დავითი 5 მ., Брюнелли жен. дирижоръ 5 ფ., შ. ვერა კაკაბაძე 2 მ., ე. სინიკიძე 3 მ., იოს. ჩხატარიშვილი 3 მ., გ. ჩიტაევი 3 მ., სტეფ. ელიადე 30 მ., ვანო მესხიშვილი 1 მან. გ. ლეჟავა 2 მ., ივ. კალატოზოვი 1 მ., დიასამიძე 5 მ., გოცირიძე 1 მ., დიმიტრი მ. 1 მ., ალ. დეკანოზიშვილი 1 მ., სპირ. ჩიტაევი 5 მ., ექ. თამარიძე 3 მ., მ. 2 მან., ქიქოძე 1 მან.

ვერა კაკაბაძე.

ბ-ნო რედაქტორო! ამასთანავე გაახლებთ ოცდა-ათ მანეთს მგოსან ირ. ევდოშვილის გადასაცემად. ეს ფული შემოვიდა 31 ივლისს ჩემ მიერ წაკითხულ ლექციაზედ აგარაკ ბახმაროზედ.

პატივისცემით ექიმი **ა. აბეკელიძ.**

დღევანდლამდე რედაქციამ მიიღო და გადასცა ირ. ევდოშვილს 1277 მ. 68 კაპ.

რედაქტორ-გამომცემელი
ა. ბუმბაძე.

ხელის მომწერთა საყურადღებოდ

რომელთაც პირველი პრემია „უცხოეთის მწერლები“ ერგებათ და ჯერ არ წაუღიათ, ვსთხოვოთ, ან წაიღონ რედაქციიდან ან გამოგზავნონ საფოსტო ხარჯი 50 კ. (შეიძლება მარკებით), რომ ადგილობრივ გაეგზავნოთ.

„სახალხო გაზეთის“ კანტორა.

მატარებელთა მიმოსვლა
(ზაზეულობით)
18 აპრილიდან
(ცრო აღნიშნულია ტფილისის საათით)
ტფილისიდან გაღლის.

ბაქოსაკენ: № 6, **ჩქარი** ბლაკკ. დილ. 10 ს. 16 წ., № 52, **სამგზ.-ხაბარგო** ნაშუადღ. 3 ს. 35 წ., № 4, **ხეფოსტო** საღამ. 10 ს. 16 წ., № 8, **სამგზავ.** საღ. 6 ს. 29 წ., № 106, **ნარევი** მეოთხე კლასის ვაგონით, ტვირთის გადამზიდი სამგზავრო მატარ. სისწრაფით ღამის 4 ს. 23 წ.

ბათუმისაკენ: № 3 **ხაფ.** დილ. 9 ს. 51 წ., № 11, დილ. 11 ს. 28 წ., (ივლის პირველ მაისიდან 14 ენკენისთვემდე). № 7, **ს. ჩქარი** ბლაკკ. ნაშ. 4 ს. 40 წ., № 9, **სამგზ.** ღამის 10 ს. 30 წ., № 107, **ნარევ.** მეოთხე კლასის ვაგონებით, ტვირთ. გადასაზ. სამგზ. მატ. სისწრაფით ღამ. 2 ს. 48 წ.

ბორჯომისაკენ: № 17, **სამ.** დილ. 8 ს. 2 წ. (15 მაისიდან 14 ენკენისთვემდე). № 19, **სამგზავრ.** ნაშუადღ. 3 ს. 16 წ.

ქუთაისი: № 65, **სააგარაკო** დილ. 8 ს. 46 წ., № 67, **ს